

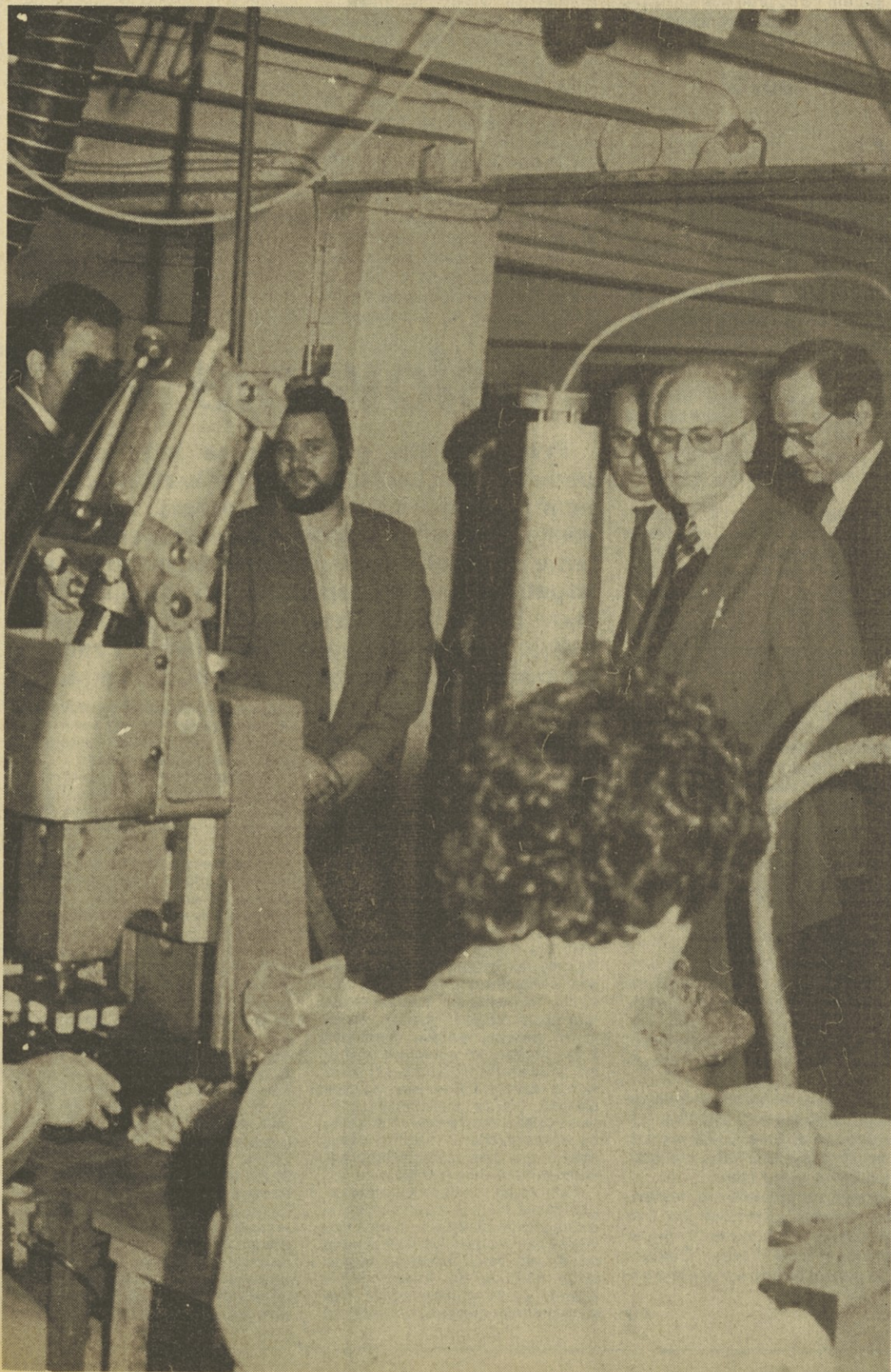
Obiski

Stara resnica je, velja pa še zlasti za politiko, da iz pisarn in kabinetov ni moč voditi niti uspešne politike, niti dobrega gospodarstva. Stiki med bazo in vodstvom morajo biti trajni, pogosti in predvsem obojestranski. Informacije morajo neovirano potovati, tako od zgoraj navzdol, kot v obratni smeri. To so same stare, že preizkušene in preverjene resnice in spoznanja, ki jih na nek način skušajo udeleženci vsakotredenski obiski predstavnikov družbenopolitičnih, poslovnih in samoupravnih organov SOZD po naših posameznih temeljnih delovnih organizacijah združene-ga dela.

Neposreden stik, pogovor, ogled na kraju samem in tovariška, direktna izmenjava relevantnih informacij, brez lakiranja in olepšavanja, je v danem trenutku zagotovo ena izmed bolj oblik dela in delovanja v SOZD Iskra, ki lahko in more pomagati pri razreševanju, tako kratkoročnih in trenutnih problemov, kot tudi pri dolgoročnejšem razmišljanju in načrtovanju.

Že sedem obiskov v dobrih dveh mesecih letošnjega leta je jasno pokazalo, kako koristni in plodni so bili ti neposredni razgovori, saj je beseda tekla o gospodarskem položaju, delovanju DPO in samoupravnih organov, položaju TOZD v DO in SOZD, sodelovanju TOZD z organi družbenopolitičnih skupnosti, specifični problematiki posamične TOZD, skratka o vseh trenutnih pa tudi perečih problemih TOZD, to je osnovnih celic Iskre, ki lahko uspešno živijo in se razvijajo v tako velikem organizmu, kot je SOZD samo tako, če so usklajene, pravilno naravnane in tudi podprte z informacijami in organskim sodelovanjem s čim manj motnjami in ovirami. In ena izmed takšnih uspešnih, ustvarjalnih in tudi politično opravičenih oblik takšnega sodelovanja in usklajevanja so zagotovo tudi sedanji in bodoči obiski predstavnikov SOZD po naših številnih TOZD.

D. Ž.

Član predsedstva CK ZKJ Nikola Stojanović v Iskri

Komunisti in izvoz

Kako se uresničujejo sklepi in stališča akcijske konference jugoslovanskih komunistov s področja izvoznega gospodarstva in ekonomskih odnosov s tujino, ki je bila na začetku lanskega leta v Ljubljani, je bila temeljna tema

petkovega razgovora (9. maja) člana predsedstva CK ZKJ Nikole Stojanovića s predstavniki Iskre.

Potem ko so predstavniki Iskre gostom na kratko obrazložili že dolgoletno in potrjeno Iskrino

izvozno naravnost ter njene uspehe na tem področju, so ugotovili, da se po tej konferenci v gospodarstvu in gospodarski politiki ni veliko spremenilo, posledica tega pa so trenutno slabi izvozni rezultati, ki vzbujajo veliko skrb.

Na Stojanovićevo vprašanje, kaj so komunisti Iskre storili za uresničevanje sklepov omenjene akcijske konference, se je odgovor glasil, da se v Iskri že polnih dvajset let prav vsi zavedajo, da brez izvoza ni in ne more biti Iskrine perspektive razvoja in napredovanja. Takšna naravnost je vtkana že desetletja v zavest vseh delavcev Iskre in zato je mnogo bolj zaskrbljujoče, da sedanje razmere ne dopuščajo in

ne omogočajo večjega izvoza, ki ga je Iskra vsa minula leta iz leta v leto izredno povečevala. V tem smislu so goste opozorili, da novi sistem gospodarskih odnosov s tujino ne deluje tako kot bi moral, preveč je administrativnega poseganja v gospodarjanje in družbenoekonomske odnose, investicije, in izvoz niso deležne ustrezne denarne in kreditne podpore, plačila v tujino zamujajo, kar vse povzroča dodatne stroške in težave. Opozorili so, da tudi sistem spodbujanja izvoza, kakršnega imamo zdaj, posredno vpliva na domačo prodajo, čeprav je gospodarstvo že prej zahtevalo pripravo načrta tehnološkega razvoja države, povečanje izvoznih spodbud, trajnejše predpise in podobno.

Nikola Stojanović pa je ob navedenem v razgovoru poudaril, da gospodarstvo ne more samo s prstom kazati na gospodarsko politiko, kajti komunisti v gospodarstvu bi morali najprej povedati, kaj so sami naredili za to, da bi

Seja Odbora za samoupravni nadzor

»Le strpno dogovarjanje«

Na zadnji seji v tem mandatnem obdobju je Odbor za samoupravni nadzor SOZD Iskra razpravljala o poteku XI. zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra ter ocenil svoje delo v minulih dveh letih.

»Veljavne samoupravne akte, ki smo jih v Iskri sprejeli, moramo spoštovati, če bomo ugotovili, da ne ustrezajo več pa jih bomo seveda spremenili. Nekaj takšnih pobud je že, tudi Deltina. Težave niso takšne, da jih ne bi mogli rešiti, seveda s strpnim dogovarjanjem, je na 7. seji Iskrinega Odbora za samoupravni nadzor poudaril predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič.

Sejo Odbora je njen predsednik Jože Čebela sklical po XI. zasedanju delavskega sveta celotne Iskre, na katerem je delegat Iskre Deltine nasprotoval sprejemu Iskrinih planskih dokumentov — Srednjeročnemu planu za obdobje 1986/1990, programu Iskre za letošnje uresničevanje ciljev breznevarnosti iz srednjeročnega plana SOZD Iskra za sedanje središčno obdobje ter dolgoročnemu planu Iskra 2000, kot tudi pristopu DO Iskra Servis v SOZD Iskra in dopolnitvi sklepa o ustanovitvi IDC v Avstriji. Odbor meni, da je zaradi takšnega stališča Deltine moten celotni proces sprejemanja Iskrinih planskih dokumentov.

Seje Odbora so se poleg članov udeležili tudi gostje, med njimi predsednik KPO Boris Lasič, član KPO Pavle Gantar, Miloš Pavlica, Avguš Čiuha in drugi. Na sejo so povabili tudi predsednika Deltinega Odbora Tomaža Biberja. Le-ta je v zvezi z enajstim zasedanjem Iskrinega delavskega sveta povedal, da so v Iskri Delti še aktivirali delo družbeno-političnih organizacij, nadalje so za 14. majsklicali izredno sejo svojega delavskega sveta, po tej seji pa se bo sešel tudi Odbor za samoupravni nadzor delovne organizacije.

V zvezi s potekom same seje DS SOZD Iskra in poznejšimi odmevi je imel Deltin predstavnik na seji Odbora več predlogov in pripomb. Predlagal je, da Odbor poišče vzroke za nesklepčnost na začetku seje DS SOZD Iskra, nadalje je Odbor pozval, da razišče ustreznost poteka sprejemanja planskih dokumentov, vprašal se je tudi, če so imeli delegati pooblastila svojih delavskih svetov, da glasujejo na seji, pripombe je imel tudi na naše pisanje v glasilu Iskra, vprašljiv pa je, po njegovem mnenju tudi celoten samoupravni postopek sprejemanja, glede na zakonska določila.

O poteku enajste seje delavskega sveta celotne Iskre je govoril tudi njen predsednik Janez Kern. Podobno kot drugi razpravljalci se je zaval za strpen dogovor.

Odbor za samoupravni nadzor je po zaključeni razpravi ugotovil, da je bilo samoupravno odločanje pri sprejemanju Iskrinih planskih dokumentov moteno, zato je zadalžil poslovodne organe SOZD Iskra in delovne organizacije Iskra Delta, da do 20. maja uskladijo stališča, usklajene predloge pa predložijo delavskemu svetu Iskre.

V nadaljevanju je Odbor, to je bila njegova zadnja seja v tej sestavi, preučil svoje delo v minulih dveh letih. Največ pozornosti je v tem obdobju namenil predvsem sanacijam, zlasti v Telematiki in Široki potrošnji ter izgubi v Iskri Electronics v New Yorku. Članom prihodnjega Odbora bo predlagal, da še naprej budno spremljajo sanacijo teh firm.

LD

Poslovanje v SO

Prvo četrletje praviloma ne kaže celovite podobe poslovanja, saj sledi v kratkem časovnem presledku za letnim poročilom, tako da je veliko elementov poslovanja le ocenjenih. Kljub temu pa rezultati prvega četrletja vsebujejo vse negativne trende gospodarskega razvoja SOZD Iskra iz leta 1985. Brez odvečnega ponavljanja veljajo že sprejete ugotovitve in naloge z zadnjega zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra.

Značilnost letošnjega gospodarskega razvoja v Jugoslaviji je predvsem visoka inflacija, ki dosega kar 80%. Pri tem pa seveda delujejo še vsi disproporci, ki so se nabrali v teku dosedanjega razvoja. Kljub dobrim indeksom rasti pri proizvodnji in izvozu ni razlogov za pretirani optimizem, saj so razmerja na področju zunanje likvidnosti države, blagovno denarnih tokov in družbene reprodukcije do skrajnosti zaostrena.

Celovita ocena gospodarskega položaja v Jugoslaviji kaže, da že od prej nakopičeni vzroki ekonomske nestabilnosti še nadalje delujejo, zmanjšujejo tekoče rezultate proizvodnje in grozijo, da se krizni položaj slabša, predvsem z zaostrovanjem socialnih in drugih problemov družbeno-ekonomskega razvoja. Zaradi tega je v vseh ukrepih tekoče ekonomske politike v znatni meri prisotna povečana socializacija in zaščita dokaj obsežnega dela gospodarsko ne učinkovitega dela družbe.

Tako se Iskra kot proizvodna organizacija srečuje z vrsto težav, ki izvirajo iz neustrezne zunanje trgovinske zakonodaje, paritete dinarja do drugih valut, kreditno monetarne politike, itd. Lahko pričakujemo, da se bo Iskri uspelo v teku naslednjih mesecev organizirati

tako, da se bo uspešno zoperstavila sistemskim motnjam, kar ji je kot velikemu poslovnemu sistemu v preteklosti vselej uspelo.

V obdobju I—III 1986 je industrijska proizvodnja v Jugoslaviji rastla dokaj hitro in to s stopnjo 6,9%. Slovenska industrijska proizvodnja je v tem času porasla le za 0,6%. Upošteva enako statistično metodologijo je proizvodnja v Iskri porasla v obdobju I—III 1986 za 4,0% v primerjavi z enakim obdobjem 1985. S tem pa je Iskri znova uspelo obdržati dolgoletna razmerja, do gibanja proizvodnje slovenske elektroindustrije, ki je rastla za približno polovico počasneje od Iskre, to je 2,1%. V letu 1986 se pričena novo srednjeročno plansko obdobje 1986—1990, v katerem smo v SOZD Iskra vzeli kot osnovo za spremljanje proizvodnje tekoče cene iz leta 1985. Na osnovi te metodologije je proizvodnja v Iskri v obdobju I—III 1986 porasla za 26,2%. Pri tem smo uspeli izpolniti 98,8% četrletnega plana, oz. 23,4% letnega plana. Glede na konjunkturalno gibanje je bila seveda proizvodnja v posameznih DO v Iskri dokaj različna. Pri tem je potrebno posebej organizacije, ki so že v poslovanju v letu 1985 zabeležile določene težave. Do Mikroelektronika je uspelo v obdobju I—III 1986

sklepe akcijske konference bolje uresničevali. Gospodarstvo mora tudi samo iskati rezerve in se je ob tem še posebej zanimal za Iskrine interne izvozne vzpodbude, ki pa so spričo gospodarskega stanja manj učinkovite, kot nekoč.

Skratka, pogovor je pokazal, da Iskrina dolgoletna izvozna orientacija ni samo pravilna, temveč je tudi življenjskega pomena zanjo, saj je sama ekonomska in tehnološka narava njenih proizvodnih programov sili v tesno, tudi tehnološko povezavo s svetom. Zato se pred Iskro nikakor ne zastavlja vprašanja izvažati, ali ne, temveč kako in kam izvažati ter v kolikšni, seveda čim večji meri in obsegu, pri čemer pa naj bi jo trenutne domače razmere in okoliščine čim manj ovirale. Kajti boj za obstanek na svetovnem tržišču je zlasti na področju elektronike vsak dan težji in terja največje napore, zlasti pa znanje in inovativnost.

D. Ž.

Poleg Nikole Stojanovića in predstavnikov Iskre sta se pogovora udeležila tudi Štefan Korošec in pomočnik v zveznem sekretariatu za zunanjo trgovino Srdjan Savić.

Iskra v prvem četrtletju 1986

realizirati le 8,9% letnega plana proizvodnje, ob tem pa so DO Elektroizvoze izpolnile 7,2%, Elektrooptika 13,9% in Zmaj 18%. Razen Elektrooptike, kjer so odstopanja sezonskega značaja, so bile vse tri ostale OZD med večjimi izgubami v letu 1985 in je zato nujno potrebno sprejeti ustrezne ukrepe, da se pospeši njihova proizvodnja.

V prvem trimesečju 1986 smo v Iskri izvozili v celoti za 56,5 mio \$, ali za 10% več kot v enakem obdobju leta 1985, tako da smo letni plan izpolnili z 21%. Konvertibilni izvoz je v istem obdobju znižal 34,7 mio \$, ali za 2,2 % več kot v primerjavi s preteklim letom. Konvertibilni izvoz je tako v obdobju I-III 1986 znašal le 19,2% planirane letne vrednosti. Tako se je razmerje konvertibilnega izvoza v celotnem izvozu znova poslabšalo in to od planiranih 67,4% na 61,4%, kar je nedvomno posledica večje motiviranosti klirinškega izvoza. Tako se tudi v letu 1986 nadaljuje farsa, ko na eni strani propagiramo na ves glas konvertibilni izvoz, podpiramo pa z ukrepi ekonomske politike dejansko klirinškega.

Po posameznih DO je bil izvoz realiziran z različnim uspehom, pri čemer pa moramo posebej opozoriti na Delfo, ki v tem trimesečju ni realizirala še nobenega izvoza (letni plan 1,5 mio \$), Mikroelektronika, ki je izvozila le 8,9% letnega plana ter Baterije in Elektrovezve, ki sta realizirali prva 8,6%, druga pa 7,4% letnega plana. Te izpade bo verjetno nemogoče nadoknaditi v preostalem delu poslovnega leta, vendar bi bilo nujno izpade analizirati in pospešiti proizvodnjo za izvoz.

Uvoz je v letu 1986 s porasti v celoti sledil izvozu, saj je v prvem trimesečju porastel za 10,3% in je znašal 26,7 mio \$. Ta vrednost

predstavlja 18,7% letnega plana. Konvertibilni uvoz je v tem času znašal 23,9 \$ in je bil za 15,7% večji, kot v enakem obdobju preteklega leta.

V obdobju I-III 1986 smo v Iskri uspeli uvoziti tudi za 3,3 mio \$ opreme, kar pa je za 63,7% več, kot v enakem obdobju preteklega leta in vendar le 14,4 % letnega plana. Glede na to, da so četrtletni izvozni rezultati relativno slabši, kot so celotni za leto 1985, je po pričakovanih močnejše porastla prodaja na domačem trgu. Tako so prihodki od prodaje na domačem trgu porastli kar za 94,9% kar je znatno več, kot prihodki od prodaje za zunanji trg, ki so porastli v obdobju I-III 1986 za 72,1% v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Tako gibanja pa so seveda prispevala k spremembi strukture celotnega prihodka. V prvem trimesečju 1985 smo v Iskri realizirali na domačem trgu 58,4%, na tujem trgu 22,7 % celotnega prihodka, v letu 1986 pa se je domači trg povzpел na 60,6%, pri čemer pa je prihodek od prodaje na tujem trgu znižal svoj strukturni delež na 20,8%. Delež ostalih prihodkov je ostal praktično nespremenjen v obeh primerjalnih obdobjih.

Tako oblikovan celotni prihodek je v prvem trimesečju 1986 znašal 95,2 mrd din in je porastel v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta za 87,8%. Gibanje materialnih stroškov je bilo znova ugodno, saj so porastli le za 82,1% in so znašali 61,0 mrd din. Zabeležen je znaten porast amortizacij, tako amortizacije po predpisani stopnji, kot tudi nad predpisano stopnjo. Amortizacija po predpisani stopnji je porastla za 132,1% in amortizacija nad predpisano stopnjo kar za 291,7%. Politika realnejših obrestnih mer se kaže tudi v prvem trimesečju leta 1986, saj so obresti

znova zelo porastle. Za obresti na kredite za obratna sredstva smo plačali 9,2 mrd din, ali za 114,4% več, kot v prvem trimesečju leta 1985. Visoka rast obresti je povzročila tudi porast njihovega deleža v strukturi celotnega prihodka tako, da je le-ta porastel od 8,6% v letu 1985 na 9,7% v prvem trimesečju 1986.

Ustvarjeni dohodek je v prvem trimesečju znašal 21,1 mrd din in je porastel za 85,7%, v primerjavi z enakim obdobjem leta 1985. Ker so obveznosti iz dohodka rastle znatno hitreje, kot sam dohodek, je čist dohodek porastel le za 80%, tako da se je njegov delež v celotnem prihodu iz 17,6% v obdobju I-III 1985 znižal na 16,9%, v enakem obdobju leta 1986. V delitvi čistega dohodka so v prvem trimesečju 1986 prednjačili bruto osebni dohodki, ki so porastli kar za 146,2%. Če primerjamo deleže obresti in BOD v celotnem prihodu vidimo, da se je ohranilo njihovo medsebojno razmerje iz leta 1985. Sklad skupne porabe je večji za 85,4%, stanovanjski prispevek pa za 186%, ob tem pa je zaskrbljujoče, da je poslovni sklad padel kar za 38,7% v primerjavi s prvim trimesečjem leta 1985.

Posledica takih gibanj v delitvi čistega dohodka je seveda skromna akumulacija, ki je v obdobju I-III 1986 znašala 2,9 mrd din, oz. kar za 13,1% manj, kot v enakem obdobju preteklega leta.

Posebno zaskrbljujoče pa je naraščanje izgub, saj so le te znašale v prvem trimesečju 1986 kar 1,38 mrd din, ali 8 krat več, kot v enakem obdobju preteklega leta. Izgube so višje tudi od izgub v letu 1985, ko so le te dosegle 0,9 mrd din. Izgubo je izkazalo 5 delovnih organizacij in to Široka potrošnja, Avtomatika, Avtoelektrika, Mikroelektronika in

Elektrovezve, pri čemer pa imata slednji tudi izgubo v substanci.

Kazalci gospodarjenja za prvo trimesečje 1986 potrjujejo negativne trende iz leta 1985, saj se je ob enakem obračanju sredstev in skoraj prepolovljeni akumulativnosti bistveno zmanjšala rentabilnost Iskrinega poslovnega procesa. Ob tem pa so seveda povprečne obresti v prvem trimesečju 1986 ponovno porastle tako, da poslujejo z znatno negativno obrestno mero in praktično ustvarjamo več sredstev za naše posojilodajalce, kot pa za lastne potrebe poslovnega procesa.

Posebej velja omeniti tudi gibanje neto osebnih dohodkov na delavca, ki so v prvem trimesečju 1986 v Iskri znašali 88.785 din in in bili višji kar za 131% v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Glede na to, da je to znatno višja rast, kot jo je zabeležil dohodek, se lahko pojavi vprašanje spoštovanja dohodkov v zadnjem trimesečju 1985 in v prvem trimesečju 1986 kaže, da so le-ti porasli le za 9,8%, ugotavljamo, da je visoka rast v primerjavi I-III 1986 in I-III 1985 predvsem posledica visoke ravni začetnih plač v letu 1986. To pa seveda omogoča trditve, da se bo gibanje osebnih dohodkov v letu 1986 uskladilo na normalne rasti, skladne z rastjo ustvarjenega dohodka.

Iz pregleda poslovanja v prvem trimesečju 1986 lahko ugotovimo, da rezultati niso vzpodbudni, da so prisotni vsi negativni trendi iz leta 1985 in, da so izgube izredno porastle tako, da moramo takoj ukrepati na vseh ravneh poslovnega procesa. Tega pa se v SOZD Iskra zavedamo že dlje, tako da že teče vrsta ustreznih akcij.

Ob razstavi dosežkov Kluba inovatorjev-štipendistov SOZD Iskra

V Iskri se zavedamo, da lahko le z usposobljenimi in inovativnimi kadri stopamo v korak s hitrim razvojem znanosti in tehnološko revolucijo v svetu. Skrb za kadre se v Iskri odraža že pri usmerjanju mladih v tehniške poklice. Tako je Iskra med drugim že vrsto let pokrovitelj republiškega tekmovanja v znanju — Vesele šole Pionirskega lista. Sodeluje tudi z Zvezo organizacij za tehnično kulturo Slovenije, predvsem s finančno podporo gibanja Znanost mladini, kamor sodijo razni mladinski raziskovalni tabori.

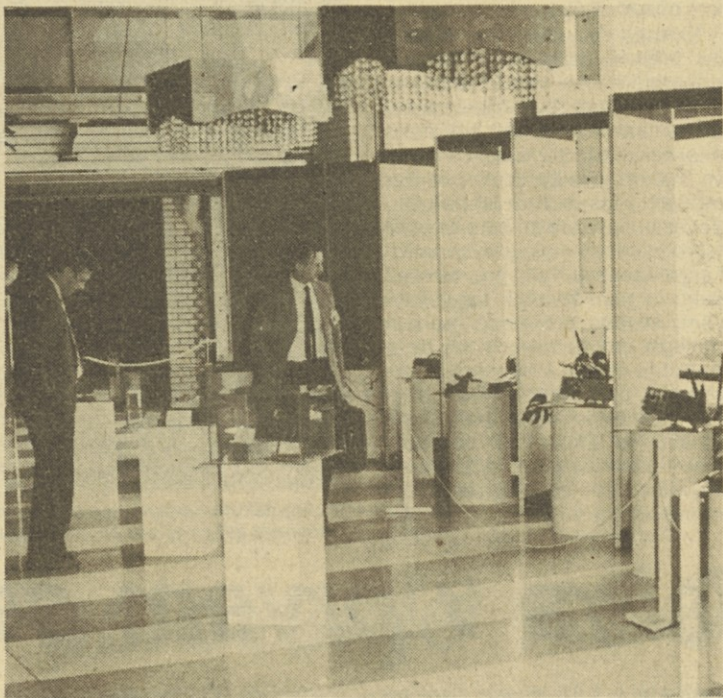
Predvsem pa Iskra intenzivno skrbi za svoje štipendiste, ki jih je vsako leto približno 2.000 na vseh stopnjah in smereh. Nekatere Iskrine delovne organizacije imajo svoje štipendiste združene v Klubu štipendistov, ki deluje v okviru mladinske organizacije svoje DO.

Na ravni SOZD Iskra pa že 18. leto deluje Klub inovatorjev — štipendistov SOZD Iskra, kjer aktivno dela okrog 400 štipendistov. V Rožni dolini so si opremili delavnico, kjer imajo praktične vaje s področja elektrotehnike. Tu popravljajo in izboljšujejo stare instrumente in naprave, ali pa sestavljajo nove izdelke. Nekatere od njih si lahko ogledamo tudi na razstavi dosežkov kluba, katere otvoritev je bila v torek 6. maja ob 10. uri v Iskrini stolpnici. Večino instrumentov si študentje priredijo s pomočjo Iskrinih temeljnih organizacij. Za sodelovanje pa se oddolžijo, bodisi s testiranjem podarjenih predmetov, bodisi s tehničnimi poročili, ki jih v Iskrinih organizacijah koristno uporabijo. Ena izmed rednih dejavnosti kluba je neprestano povezovanje z matičnimi TOZD. Štipendisti se že med obvezno prakso skupaj s kadrovskimi delavci in strokovnjaki v razvojni službi, oz. komerciali, odločijo za usmeritev študija, izdelavo seminarskih in diplomskih nalog, ki se nanašajo na reševanje problemov štipenditorjev. Najuspešnejše naloge so nagrajene.

Štipendisti pripravljajo brezplačne seminarje, kjer se srečujejo s konkretnimi primeri izdelovanja posameznih izdelkov. Organizirajo tudi ogleda tovarn in razgovore v Iskri in zunaj nje, kar jim koristi pri poznejšem vključevanju v proizvodno delo. Sodobno opremljena knjižnica nudi štipendistom ustrezno strokovno literaturo.

Člani kluba inovatorjev — štipendistov SOZD Iskra nameravajo v prihodnje še bolj razširiti svojo dejavnost predvsem na tehničnem pod-

ročju in se še bolj približati načrtom proizvodnih delovnih organizacij in njihovim razvojnim nalogam. Pomemben dosežek v zadnjem času je tudi »računalniška delavnica,« ki si jo člani kluba opremljajo s pomočjo Iskrinih TOZD.

Ob dnevu varnosti

Naš telekomunikacijski sistem v službi naše varnosti

V četrtek, 8. maja, so v zveznem sekretariatu za notranje zadeve slavnostno izročili v obratovanje novo posebno telefonsko centralo, ki jo je izdelala Iskra.

Slavnost so povezali tudi z dnevom varnosti, 13. majem, otvoritve posebne telefonske centrale v poslopiju Zveznega sekretariata za notranje zadeve pa so se udeležili član predsedstva SFRJ Stane Dolanc, zvezni sekretar za notranje zadeve Dobrivoje Čulafić ter številni visoki predstavniki Zveznega sekretariata za notranje zadeve.

Na otvoritvi so bili prisotni tudi predstavniki Iskre in sicer predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasić, glavni direktor DO Iskra Telematika Vito Osojnik, direktor prodaje Iskra Telematika Franc Ferkolj in direktor tovarne zasebnih telekomunikacijskih sistemov Georg Wirth.

Zbrane je nagovoril predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasić in dejal: »Centrala, ki bo danes začela obratovati, je v bistvu srce obstoječega in bodočega modernega avtomatskega telefonskega omrežja, ki bo zagotovo prispevalo h kakovosti in hitrosti prenašanja potrebnih informacij, ki so zagotovilo za kvalitetno in zanesljivo delo varnostnih organov naše dežele. Iskra upa, da bo po pridobljenem zaupanju za organizacijo in dobavo telekomunikacijskega omrežja za potrebe Zveznega sekretariata za notranje zadeve dobila takšno zaupanje tudi pri drugih službah, pri čemer imamo predvsem v mislih telekomunikacijsko

omrežje JLA. Povsem upravičeno ocenjujemo, da je sistem telefonskih central SI-2000 prav na tem mestu položil strokovni izpit in ga po pravici lahko označimo za jugoslovanski telekomunikacijski sistem za izgradnjo posebnih informacijskih omrežij. Iskra ima še večje načrte in upa, da bo s strokovno pomočjo in priporočili predstavnikov Zveznega sekretariata za notranje zadeve in JLA lahko ta moderni in univerzalni sistem telefonskih central plasirala tudi v nekatere prijateljske in neuvrščene dežele. Iskra prosi za nadaljevanje tehniške in strokovne pomoči vaših sodelavcev, ki se je v zadnjih letih pokazala kot zelo dragocena in kompleksna pomoč. Lahko bi zastavili vprašanje, če bi danes lahko kompletno avtomatsko telefonsko omrežje SFRJ funkcioniralo, če bi ne bilo velike strokovne pomoči ekip vaših inženirjev in drugih najvišjih predstavnikov posameznih služb. Iskra že zdaj prosi, naj bi se ta strokovna

pomoč ne zmanjšala, ker sodi, da je obratovanje tega telefonskega omrežja šele prvi korak na skupni poti k integraciji prenosa vseh vrst informacij, ki ga bo terjala bodoča moderna družba.

Morda je to pravi trenutek, da se spomnimo tudi težkih trenutkov, ki so jih preživljale tehniške službe obeh partnerjev. Razvoj sistema SI-2000 je padel v razdobje generacijskega prehoda med dvema tehnološko povsem različnima generacijama razpoložljivih osnovnih elektronskih komponent.

V kolikor smo vsi želeli narediti nekaj najmodernejšega, kar naj bi imelo čim daljše tehnološko življenje in uporabo, v toliko smo bili do neke meje omejeni v tempu razvoja. Razvojnega dela nismo mogli dokončati, čas pa je tekkel.

Tedaj je prišla intervencija vaših tehničnih služb in ponudba za sodelovanje in strokovno pomoč. To je bil poln zadetek in leto

pozneje je začela obratovati prva centrala B mreže, ki jo bomo prav tako videli v teh telekomunikacijskih prostorih.

Po tem prvem uspehu sodelovanja se je pot nadaljevala in v času nekaj več kot letu dni je začela obratovati centrala A mreže, ki je srce kompletnega omrežja varnostne službe in, ki jo danes slavnostno izročamo v obratovanje.

Danes je težko oceniti, koliko dela je vgrajenega v ta objekt, toda, kadar je delo dobro opravljeno, hitro pozabimo na vse težave in probleme.

Na koncu bi radi pripomnili, da je generacija telefonskih central z oznako SI-2000, ki jo tu vidimo, edini jugoslovanski telekomunikacijski sistem, ki so ga izključno razvili strokovnjaki naše dežele. To je zares naš sistem, ki je nastal s sodelovanjem strokovnjakov iz vseh krajev naše dežele ter je njegova temeljna naloga povezovanje krajev in ljudi vseh republik. S tem največ prispeva k bratstvu in enotnosti naših narodov, s svojimi funkcijami in eksploatacijskimi možnostmi pa služi krepitvi obrambnih sil naše dežele,« je zaključil Boris Lasić in ob koncu v imenu Iskrašev čestital prisotnim 13. maj, dan in praznik naših varnostnih sil.

D. Ž.

Letos v Kranju

Tudi letos se bomo 28. junija delavci Iskre zbrali na tradicionalnem dnevu Iskre — dnevu borca. Gositelj srečanja bo letos Kranj, kjer imajo svoj sedež tri delovne organizacije: Kibernetika, Telematika in Industrija za električno orodje.

Ni naključje, da bodo kranjske Iskre letos organizatorji srečanja, saj je prav 1986. leta, točneje 8. marca minilo 40 let, odkar so se strojne tovarne v Kranju preimenovala v Iskra — tovarno za elektromehaniko in finomehaniko Kranj. Ob nastanku pred 40. leti je imela Iskra 850 delavcev, danes pa je v vseh treh delovnih organizacijah v Kranju zaposlenih že 10.217 delavcev.

Povečali smo proizvodne zmogljivosti, gradili nove objekte, vgrajevali sodobnejšo opremo, uvažali nove tehnologije in izdelke. Iz Kranja smo v druga mesta prenesli več programov, iz katerih so se razvile Iskrine tovarne v Novi Gorici, Novem mestu, Trbovljah, v Lipnici, Otočah in na Blejski Dobravi.

Nadaljnji programski razvoj Iskre Elektromehanike in Kranju je zahteval delitev v tri osnovne programe. Tako so bile 1. januarja 1982 ustanovljene tri samostojne delovne organizacije Iskra Kibernetika — industrija merilno-regulacijske in stikalne tehnike je locirana v Savski loki in ima 5125 zaposlenih; Iskra-Telematika-industrija za telekomunikacije in računalništvo je na Laborah. V njej je 4363 zaposlenih; Iskra-ERO-Industrija za električno orodje ima sedež v Savski loki in ima 721 zaposlenih.

Za uresničitev pogumnih programskih usmeritev in razvojnih načrtov, ki so si jih zastavile kranjske Iskre v svojih srednjeročnih in dolgoročnih programih, bomo potrebovali veliko znanja, strokovnega in inventivnega dela, zato smo si za moto, ki bo spremljal naše tradicionalno srečanje Iskrašev izbrali: »Znanje za prihodnja leta«. Tokrat vam želimo predstaviti enega od organizatorjev dneva Iskre v Kranju Iskra DO ERO — Industrijo za električno orodje Kranj.

Nekaj o razvoju ročnega orodja

Začetki proizvodnje ročnega orodja segajo v Iskri v leto 1946, ko smo izdelali prvi ročni vrtni stroj. Že 1948. leta pa smo izdelali prvi manjši električni vrtni stroj. V naslednjih letih smo znanje in izkušnje o vrtnih strojih še izpopolnjevali. Toda prve električne vrtnalne stroje v pravem pomenu besede smo pričeli izdelovati šele po 1963. letu, kajti svoje ime in kvaliteto smo morali upravičiti, tako na domačem, kot tudi na tujem tržišču. V 1960. letu smo prav zara-

di tega začeli sodelovati s firmo Perles iz Švice. Na tržišče so pričela prihajati prva naša orodja z dvojno izolacijo, ki so bila v primerjavi s prejšnjimi električnimi z enojno izolacijo dokaj varnejša glede visoke napetosti, ki jih je napajala. Takrat smo pričeli izdelovati tudi vrtnalnice, s katerimi je bilo možno vrtati v beton in kamen, vendar so imeli v primerjavi z današnjimi dokaj manjšo zmogljivost. Ne zveni neskomno, če omenimo, da je prav dvojno izolirano električno orodje EVS 06/II, ki je imelo moč 200 W in zmogljivost vrtanja 6 mm v jeklo, za tisti čas naj-sodobnejše po obliki, kot tudi po kakovosti, saj je prejelo tudi nagrado BIO v Stuttgartu in Hannoveru. S temi orodji smo se uspešno merili s priznanimi tujimi proizvajalci, tako na domačem, kot na tujem tržišču.

Druga smer, v katero smo usmerili sile našega razvoja pa je bil tako imenovani hobi program. Hkrati z vrtnalnikom smo sestavili tudi komplet priključkov orodja za vsakdanjo domačo rabo. Tako je električni vrtnik vseboval krožno žago, povratno žago pa tudi nekaj pribora, kot so žična krtačka, brusni papir in drugo.

V 1970. letu pa smo pričeli izdelovati na osnovi lastnega razvoja industrijsko orodje, ki so ga sestavljali vrtnik za izvrtino v jeklo 13—15 mm ter orodje tako imenovane UNI programa — ročne škarje, sekalnik pločevine,

V prostorih Gorenjskega sejma se je 8. maja sestal odbor za pravo proslavo dneva Iskre — dneva borca. Priprave na to veliko prireditev, ki bo 28. junija v Kranju, uspešno potekajo. Prireditveni prostor bo tokrat na Gorenjskem sejmu. Iskra Marketing bo izdelal urbanistični načrt prireditve, saj letos pričakujemo 18 tisoč udeležencev. S kranjsko vojašnico se Iskra dogovarja, da bodo vojaki skuhal okusen golaž. V paketu, ki ga bo dobil vsak udeleženec, bo liter dobrega vina, ali soka, vrečka z žlico, kozarcem, značko in prospekt Kranja. Izdelan je tudi znak letošnje prireditve, to je nagelj v digitalni obliki, ki o ga zasnovali v Marketingu.

Odbor je znova pregledal pripravljeni program za letošnje jubilejno prireditev dneva Iskre. Kibernetika, Telematika in Iskra Električno orodje, letošnji organizatorji proslave, so pripravili bogat kulturni in zabavni program. Sodelovala bosta pihalna orkestra iz Kranja in Tržiča, mešani pevski zbor Iskra, ki prav letos praznuje petnajstletnico obstoja, igralec Polde Bibič ter mladinci kranjske Iskre. Osrednji del prireditve bo povezovala Nataša Dolenc.

Za pester zabavni del bosta skrbela ansambla Karamela in Savinjskih sedem s humoristom Vinkom Šimekom, ki bo povezoval zabavni program.

Na prireditvi bodo simbolično izpustili jato golobov. 28. junija bo zaključil delo 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, zato mu bomo Iskraši poslali pozdravno pismo.

Kranj bomo ta dan slavnostno okrasili, prireditvi pa bodo organizatorji skušali dati čim več dinamičnosti in novih idej, saj nas bo na vsakem koraku spremljalo geslo Iskrašev: »ZNANJE ZA PRIHODNJA LETA, Iskra 1946 do 1986«.

Člani odbora so se dogovorili, da morajo sindikalne organizacije zbrati prijave do vključno 30. maja 1986. Za delavce Iskre je cena paketa 600 dinarjev, drugo polovico pa bodo pokrile Iskrine organizacije.

A. B.

premi brusilnik, povratna žaga in enoročni kotni brusilnik.

Nadaljnji razvoj smo usmerjali v električne vrtnalnice in v sodelovanju s firmo SKIL vrtnalnice za hobi program. Tako smo želeli ponuditi domačemu tržišču sodobno in kvalitetno orodje za domačo rabo po pristopni ceni.

V osemdesetih letih smo pričeli uvajati v proizvodnjo dvohitrostne

vrtnalnice različnih jakosti, izpopolnjevali vibracijske vrtnalnice ter vrtnalnice levo-desno. V zadnjem času pa v električne vrtnalnice, kot tudi v ostalo orodje vse bolj prodira tudi elektronika ob poudarku na splošni uporabnosti ter pestrosti ponudbe glede moči in namena uporabe vrtnalnika in ostalega orodja.

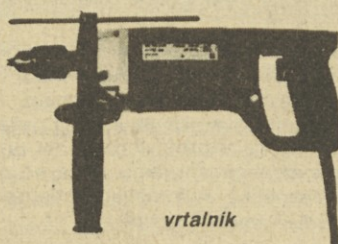
Kaj pa v bližnji bodočnosti?

V srednjeročnem obdobju 1986—1990 bomo morali še naprej stremeti za tem, da bomo ločili korak s sodobnimi proizvajalci v svetu. Zavedati se moramo, da je tako konkurenca kot tudi ponudba tovrstnega orodja v svetu velika in le s kvaliteto in izdelanimi programskimi usmeritvami bomo uspeli obdržati vodilno vlogo v domovini in na zahtevnih tujih tržiščih. Zato se bomo trudili, da bi tržišču ponudili, tako univerzalno profesionalno orodje, kot tudi orodje za domačo rabo. Sam program pa bomo usmerjali na orodja za obdelavo lesa, krožne žage, povratne žage, vibracijski brusilnik, tračni brusilnik in skobelnik, vrtnalnik, vibracijski vrtnik, elektro pnevmatska kladiva in kotne brusilnike. V posebni skupini, ki bo zajemala program našega izbora pa so orodja na baterijski pogon.

Izpeljati tako zastavljen program je dokaj pogumna naloga. Zavedamo se, da bomo naše načrte uspeli uresničiti le z vestnim delom, znanjem in strokovnostjo na vseh področjih naše dejavnosti.

Vinko Majcen

Nekaj naših izdelkov

vrtnik

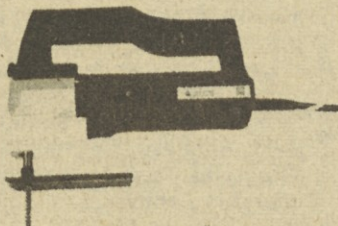
kotni brusilnik

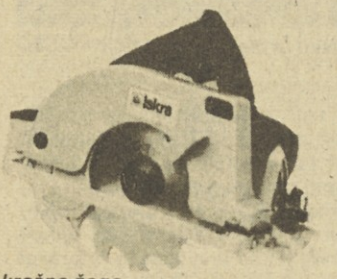
sekalnik pločevine

ročne škarje

povratna žaga

krožna žaga

Obisk v delovni organizaciji

Predvsem v znanju

Iskrini serviserji, po novem letu so se organizirali v samostojno enovito delovno organizacijo, so opravili lani približno 230.000 servisnih posegov — v izvengarancijskem času okoli 87%, preostalih 13% pa v času garancije izdelka. Pred leti so Iskrini serviserji vzdrževali predvsem širokopotrošni program, v zadnjem času pa se vse bolj preusmerjajo na servisiranje profesionalnih naprav in sistemov.

Le prešlica Iskrinih delovnih organizacij sama vzdržuje svoje izdelke na območju Jugoslavije, večina pa je to dejavnost zaupala serviserjem, ki so se po reorganizaciji koncem lanskega leta zdaj združili v enovito delovno organizacijo Iskra Servis. Čeprav je obseg njihove dejavnosti precej širok, živijo zdaj v glavnem še vedno od najbolj enostavnih servisnih posegov in prodaje rezervnih delov. Kar 87% gre za izvengarancijska popravila, v zadnjem času pa se je spremenilo tudi razmerje med storitvami na širokopotrošnem oz. profesionalnem programu, in sicer v korist slednjih. Na predstavitvi dela Iskrinih serviserjev predstavnikom poslovnih, samoupravnih in družbeno-političnih struktur SOZD Iskra je direktor te delovne organizacije Miro Stegnar orisal tudi delo štirih produktnih področij. Ustanovili so jih pred leti, njihova naloga pa je predvsem prenos tehnologije iz tovarn v ser-

Serviserji morajo vsrčic z Iskrinim razvojem, so poudarili na razgovorih.

nalništvo ter četrto produktno področje za industrijsko avtomatiko, merilno tehniko, urne naprave in mikrofilmske naprave.

Dejavnost Iskrinih serviserjev

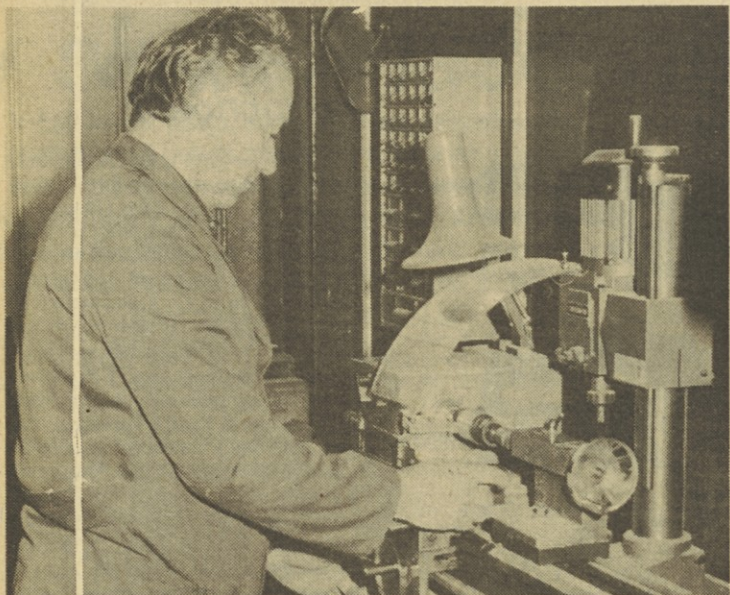
- servisiranje v garanciji in izven garancije,
- projektiranje, montaža, spuščanje naprav v pogon,
- redno vzdrževanje in remontiranje,
- prodaja in preskrba rezervnih delov na domačem in tujih tržiščih,
- inženiring storitve pri prodaji naprav in sistemov,
- svetovanje in instruiranje kupčevih kadrov.

da se z nekim izdelkom »spoznajo« šele takrat, ko ga kupec prinese v popravilo. Spremljanje razvoja v Iskrinih tovarnah pa seveda pelje serviserje v profesionalni del proizvodnega programa, pa naj bo to Telematike, Avtomatike, Kibernetike ali koga drugega.

Pomembna je tudi njihova usmeritev na zunanja tržišča, k tujim kupcem Iskrinih izdelkov. Tudi to

prostorskih problemov pa bodo do leta 1990 končno le prišli na vrsto tudi Iskrini servisi v Beogradu, na Reki in v Dubrovniku.

Zlasti je pereč problem Iskrinih serviserjev v Beogradu. Vse kaže, da ga bo moč rešiti z večjo investicijo, pri tem pa serviserji upravičeno računajo tudi na pomoč drugih Iskrinih kolektivov. Po dolgotrajnem iskanju so namreč v Beogradu, kjer to ni lahko, našli

Edo Markeš vodi tehnološko-organizacijsko in plan.sko področje v CTSO v Ljubljani.

visne delavnice, organiziranje dela v mreži in tudi nadzorovanje tega dela, pomemben del pa je tudi preskrba delavnic z rezervnimi deli. Ta štiri področja so: prvo za električna ročna orodja in gospodinske aparate, drugo za zabavno elektronsko in kino-akustiko, tretje za zveze, alarmne naprave in raču-

Velik poudarek na pogovorih med gosti iz SOZD in predstavniki DO Iskra Servis so namenili prav odnosom serviserjev z Iskrinimi tovarnami. Zlasti so v Servisu zavedajo, da morajo spremljati njihov razvoj ter se pravočasno pripraviti na vzdrževanje novih izdelkov. Vsekakor se ne bi smelo dogajati,

Iskra ima zdaj v Jugoslaviji 34 lastnih tehničnih servisov in izpostav ter skoraj 350 pogodbenih servisov. Razmerje med lastnimi in pogodbenimi servisi je po posameznih republikah in pokrajinah takole: Slovenija 7—60, Hrvatska 10—81, Srbija 7—71, BiH 5—39, Makedonija 1—27, Črna gora 1—16, Vojvodina 2—34 in Kosovo 1—13.

Lastne servise imamo v Ljubljani, Banja Luki, Beogradu, Dubrovniku, Izoli, Kranju, Mariboru, Mostarju, Murški Soboti, Nišu, Novem Sadu, Osijeku, Prekopi, Prištini, Pulju, Reki, Sarajevu, Sežani, Skopju, Splitu, Subotici, Rabcu, Titogradu, Tuzli, Varaždinu, Vranju, Zadru, Zagrebu, Zajčarju in Zenici.

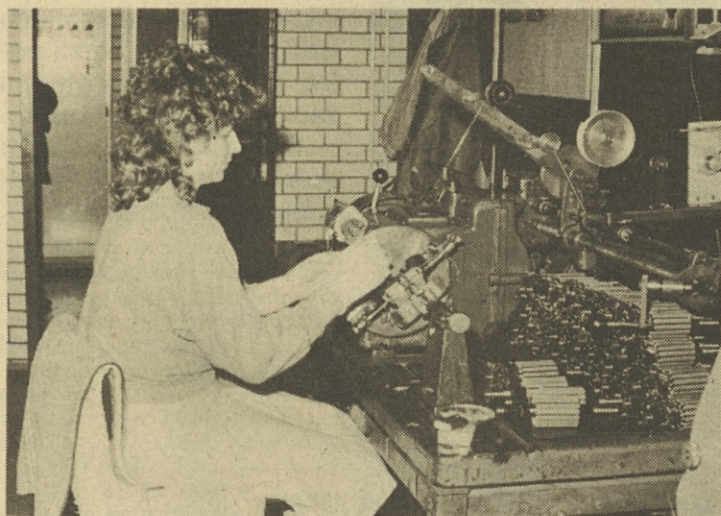
moč serviserjev

Za servisiranje in vzdrževanje aparatov, naprav in sistemov ter za izvajanje ostalih storitev je v Servisu zaposlenih 15 strokovnjakov z visoko izobrazbo, 40 z višjo, 265 s srednjo in 280 kvalificiranih delavcev. Skupno jih je zdaj 680.

V pogodbeni servisni mreži je približno prav toliko strokovnjakov, ki so posebej usposobljeni za vzdrževanje Iskrinega proizvodnega programa.

bodo več kadrov tudi prekvalificirali. V Sloveniji je nekoliko težje s pridobivanjem višje strokovnih delavcev: servisno delo je ponavadi terensko, delovni čas ni točno določen, tudi delovna mesta ponekod niso tako opremljena, kot bi morala biti, kljub temu pa upajo, da se bodo okrepili z res strokovnimi kadri, kar pa potrjuje tudi že zaposlovanje v zadnjem obdobju.

Preskrbljenost z rezervnimi deli ostaja še vedno na nekaterih področjih dokaj pereč problem. Serviserjem je uspelo precej zmanjšati tudi zaloge tistih rezervnih delov, ki jih toliko ne potrebujejo. V zvezi z njimi je direktor Stegnar poúdaril, da so prav zaloge eden izmed

Detajl iz delavnice za varilno-usmerniško tehniko.

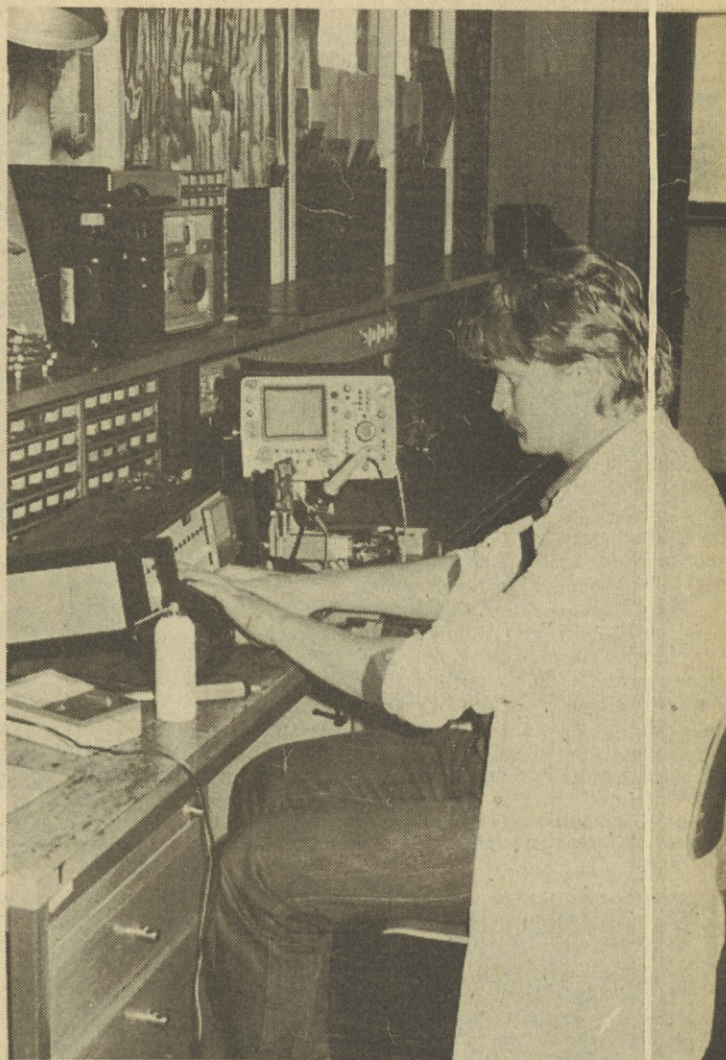
zazidljivo parcelo. Lokacija je v samem središču mesta, v neposredni bližini stare železniške in avtobusne postaje. Gradbena parcela meri 1600 m², na njej pa bi Iskra lahko zgradila prodajno-tehnični center. Skupna površina uporabljenih prostorov bi bila okoli 4000 m². V Servisu pravijo, da bi potrebovali največ polovico teh površin, za preostalo pa sta zanimanje že pokazala Iskra Commerce in Telematikin MSO. Stavbo bi začeli graditi prihodnje leto, do takrat pa bi uredili vso dokumentacijo, elaborate in tudi finančno konstrukcijo.

Seveda pa so kadri in njihovo strokovno izpopolnjevanje še vedno v ospredju prizadevanj serviserjev za boljše in bolj strokovno delo. Medtem ko je zdaj v delovni organizaciji skupno 680 zaposlenih, računajo, da jih bo ob koncu tega petletja že 760. Zaposlovati nameravajo predvsem delavce z visoko, višjo in srednjo strokovno izobrazbo. Mnogo pozornosti bodo namenili tudi strokovnemu izpopolnjevanju, zaradi preumsejanja na profesionalni program pa

elementov za mesečno stimulacijo serviserjev. Velik korak bodo v zvezi s tem problemom naredili tudi z uvedbo sodobnega računalniškega informacijskega sistema.

Med obiskom predstavnikov SOZD je beseda nanescala tudi na odnose serviserjev s posameznimi Iskrinimi tovarnami. Potem ko so se s prvim januarjem reorganizirali in postali samostojni, so tako rekoč ostali brez petletnega sporazuma z delovnimi organizacijami. To je v minulih letih urejal sporazum Iskre Commerce z DO. Sporazum bodo posredovali že ta mesec, z letnimi dogovori pa bodo nato določali letne osnove za servisiranje — programsko vsebino, načine servisiranja, vrednost servisnih storitev, vodenje mreže servisnih enot, itd.

Večino pogovorov z Iskrinimi proizvodnimi organizacijami so doslej že uspešno zaključili. Izjema so odnosi s Široko potrošnjo, pri kateri so naleteli na nerazumevanje do ekonomskih problemov servisiranja njihovega programa. Poudarjajo, da ne morejo sprejeti zahtev te delovne organizacije,

Iskra samo v ljubljanskem CTSO popravlja elektronske sklope za celotno servisno mrežo v Jugoslaviji, in sicer za program telefonije, protipožara in vloma, usmerniško-varilne tehnike, itd.

zlasti ne tovarne v Pržanu, saj bi to močno prizadelo gospodarnost servisne organizacije pa tudi njene razvojne načrte. Mnenja se krešejo predvsem okoli cene delovne ure

servisnega posega, pa tudi glede ocenjevanja, če se lahko serviserji razvijejo hkrati s proizvodnjo ali pa morajo capljati korak za njo. V Rožni dolini v zvezi z vso to problematiko poudarjajo, da je razhajanja moč premostiti, seveda s prizadevanjem obeh strani.

Prav takšno strpno dogovarjanje je serviserjem že odprlo vrata na številna, v minulih letih »priprta« področja, kot npr. telefonijo, v zadnjem obdobju laserski program, merilno elektroniko, radijske zveze, itd.

Zelo zadovoljni so servisni tudi z odnosi z Iskra Commerce, nekdanjim najbližnjim sodelavcem, torej delovno organizacijo, ki prav tako kot serviserji skrbi za tako imenovane poproizvodne in poprodajne aktivnosti. Ob tem menijo, da bi morala IC v prihodnje tržiti tudi servisne storitve, predvsem različna montažna dela, večje revizije, vzdrževanja itd.

Lado Drobež

V razgovoru so sodelovali:

Predstavniki SOZD Iskra: Ilija Medič, Avguštin Ciuha, Miloš Pavlica, Janez Kern in Tone Orožim

Predstavniki DO Iskra Servis: Miro Stegnar, Jože Čebela, Marko Volk, Vinko Zorman, Marjan Podstudenček, Velimir Bilbija, Franc Oblak, Tone Vatovec, Marko Ocepek, Peter Virant, Igor Dolenc, Marina Škufca in Miloš Bratanič.

Ustvarili smo si bogastvo, o kakršnem

V petek, 25. aprila, so v kulturnem domu v Železnikih zasedali na slavnostni seji delavski svet kovinarskih organizacij iz Železnikov: Iskre, Nika in Tehnice. Slavnostni govornik je bil direktor Iskrinih Elektromotorjev Tone Rakovič.

Na osrednji prireditvi ob 40. obletnici kovinarstva v Železnikih je bil slavnostni govornik podpredsednik GZS Dolfe Vojsk. V govoru je poudaril pomen in naloge, ki spremljajo odločitve za intenzivno vključevanje v mednarodno delitev dela.

V soboto, 26. aprila, je bilo v Železnikih pred Iskrino Tovarno elektromotorjev in gospodinjskih aparatov osrednje slavlje ob 40. obletnici kovinarstva v Železnikih. Proslavo so skupaj organizirale tri organizacije, ki so nastale iz po vojni ustanovljene kovinarske zadruge — Iskra, Tehnica in NIKO. Na predvečer te proslave so se na slavnostnih sejah delavskih svetov omenjenih treh organizacij zbrali poleg delegatov tudi številni vabljeni gostje ter najzaslužnejšim članom vseh treh kolektivov podelili priložitna priznanja.

Slavnostni govornik na sobotni prireditvi je bil direktor Iskrine TOZD Elektromotorji **Tone Rakovec**, v soboto, na osrednji prireditvi pa je bil glavni govornik podpredsednik slovenske Gospodarske zbornice **Dolfe Vojsk**. V soboto so se proslave udeležili tudi še živeči ustanovni člani kovinarske zadruge, ki je predstavljala temelj današnje moderne kovinarske industrije v Železnikih; podelili so jim priznanja, s katerimi so se jim današnji kovinarji iz Železnikov simbolično oddolžili za napore in odrekovanja, ki so obrodili — kot je poudaril eden izmed nagrajencev — bogastvo, kakršnega se niso nadejali tudi največji optimisti.

Na proslavi v soboto so sodelovale številne kulturne skupine, slavnostno vzdušje pa je dopolnjevala tudi razstava v muzeju v Železnikih. Tam so namreč predstavili proizvodni program vseh treh organizacij pa tudi dela likovnikov in fotografov-amaterjev, ki se udeležujejo ob delu v Iskri, Niku in Tehnici. V Iskri pa so ob 40. obletnici izdali brošuro, v kateri prikazujejo prehojeno pot v preteklih štirih desetletjih.

Slavnostni govornik na osrednji prireditvi Dolfe Vojsk je v govoru poudaril pomen in razsežja doseženega v kovinarski industriji Železnikov, s podčrtovanjem pomenbnosti in značilnosti vključevanja v mednarodno delitev dela pa je orisal tudi cilje razvoja te dejavnosti v bodoče.

Besedilo in foto:
Stane Fleischman

pred štirimi desetletji lahko le sanjali!

Na prireditvi 26. aprila, ki je za Železnike pomenila tudi praznovanje dneva OF in delavskega praznika 1. maja, so obiskovalci lahko spremljali bogat kulturni program. Pripravili so ga krajanje Železnikov, ki se široko kulturno udeležujejo — nastopali so osnovnošolci, folklor, pevski zbori, godba na pihala...

Osrednje proslave v soboto, 26. aprila, so se udeležili številni domačini in vabljeni gostje.

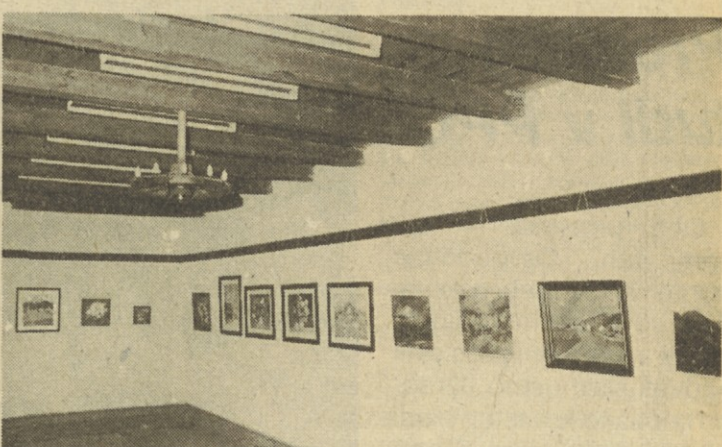
Sedem še živčih ustanoviteljev zadruga kovinarjev v Železnikih — temelja današnje kovinarske industrije v Železnikih: Peter Polajnar, Anton Jelenc, Jožef Torkar, Niko Bertoncelj (stojijo), Niko Žumer, Anton Dolenc, Matevž Šmid (sedijo).

V muzeju v Železnikih so v okviru praznovanja 40. obletnice kovinarstva predstavili proizvodne programe treh organizacij, ki so nastale iz zadruga kovinarjev — Iskre, Nika in Tehnice.

Peter Polajnar se je ozrl na prehojeno pot preteklih štirih desetletij in ganjen dejal, da so današnje tovarne tolikšno bogastvo, da si ga v težkih povojnih letih nihče ni mogel niti v sanjah predstavljati. »Naš trud in odpovedovanja niso bili zaman«

Bogato kulturno ustvarjalnost delavcev kovinarskih organizacij iz Železnikov so ob pomembnem jubileju predstavili z razstavo v tamkajšnjem muzeju.

1. maj

Delavsko

Mladi so izvedli prvomajski recital, v ozadju mešani pevski zbor

Čeprav se mesec mladosti maj že počasi izteka pa moramo vse-kakor omeniti veličastno proslavo, ki so jo pripravili mladi v novogoriški Iskri Avtoelektriki dan pred Prvim majem pred dvoriščno zele-nico, med proizvodnimi dvorana-mi. To je lepa tradicija, ki obstaja že vrsto let in tudi letos je kratka, jedrnata in skrbno pripravljena proslava vtisnila najlepši pečat k prihajajočemu prazniku.

Pred zbranim kolektivom so na slavnostno okrašenem odru prvi nastopili mešani pevski zbor Ciril Silič, nad katerim ima Avtoelektri-ka pokroviteljstvo, v njem pa poje veliko število pevk in pevcev, zaposlenih prav v temeljnih orga-nizacijah Avtoelektrike. Slavnostni govornik na proslavi pa je bil glavni direktor Avtoelektrike **Robert Žer-jal**, Potem, ko je orisal bogato in revolucionarno zgodovino prazno-

Proslavi so prisostvovali domala vsi člani kolektiva

Proslava tudi v PPC

Oba praznika — 27. april, dan Osvobodilne fronte in 1. maj, praznik dela so v Iskri poslovnih stavbi v Ljubljani proslavili nadvse slavnostno. Izredno uspešno je nastopil tudi pevski zbor Iskre Commerce pod vodstvom Fran-ceta Slabeta. (Foto LD)

proslava za delavski praznik

Slavnostni govornik Robert Žerjal

vanj 1. maja je med drugim poudaril: »V naši delovni organizaciji so delavci vse od ustanovitve, od leta 1960 zaupali v lastne sile, se oslanjali nanje, zato smo v tem trenutku, v teh zapletenih gospodarskih gibanjih gotovo močnejši, kot drugi. Prav tako smo v našem kolektivu vedno gojili in dajali poudarek razvoju delavskega samoupravljanja, sistemu dogovarjanja ter maksimalnega vključevanja delavcev v razvoj, tako posameznih TOZD, kot skupnega načrtovanja. To nas je močno utrdilo in glede na dosežene dobre rezultate v preteklih obdobjih in nenazadnje, gledano na rezultate, dosežene v prvih treh letošnjih mesecih, lahko trdno stopimo v novo srednjeročno obdobje, z jasno začrtanimi cilji in svetlo prihodnostjo.

Kako bomo te drzme cilje dosegli, je seveda odvisno od nas samih, še posebej pa moramo še bolj kot doslej ločevati delo od nedela. Častiti moramo delo in znanje, kajti brez tega ni razvoja, ni napredka, ni socialne varnosti. Zato je prav, da še bolj strnemo sile, da se o vseh pomembnih vprašanjih dogovarjamo s strpnostjo, da skupno načrtujemo nadaljnje aktivnosti in razvoj, da poskušamo drug druge-

ga razumeti in da vse, ki nas morebiti v teh ciljih ovirajo, brezpogojno odstranimo. Delavci Avtoelektrike smo lahko ponosni na prehojeno pot, pred vso našo skupnost lahko stopimo z dvignjeno glavo, saj smo vse to dosegli sami, brez večjih zunanjih pomoči.«

Ob koncu slavnostnega govora je Robert Žerjal voščil vsem srečne in sproščene praznike, tej želji pa se je pridružil v imenu vseh DPO tudi predsednik predsedstva konference OO sindikata **Miloš Vodopivec**.

Mladi v Avtoelektriki niso le odlični organizatorji raznih prireditev, v svojih vrstah imajo tudi nadarjene recitatorje, ki bi se lahko kosali z najprofesionalnejšimi tovrstnimi umetniki. V to smo se prepričali tudi na proslavi sami, saj so prefinjeno izvedli prvomajski recital, ki se je odlično podal v okvir pesmi, govoru in prihajajočemu prazniku. Prvomajski song so izvedli **Irena Birs** in **Damjan Brankovič** iz tovarne generatorjev in elektrotronike ter **Laura Petrevčič** iz delovne skupnosti skupnih služb. Prvomajsko proslavo pa je zaključil mešani pevski zbor s Prešernovo Zdravljico.

M. R.

Mladinsko sodelovanje

Do lepega, mladinskega srečanja je prišlo minulo soboto 10. maja (bila je delovna) v novogoriški Iskri Avtoelektriki. Ta naša delovna organizacija je ena izmed največjih porabnikov kolektorjev za velike in male zaganjalnike, za alternatorje

in druge avtoelektrične izdelke, te podstavne dele pa izdeluje sosedna Idrijske Iskre, tovarna kolektorjev Idrija. V obeh DO, v idrijski in novogoriški, je zaposlenih veliko mladih in zakaj se ne bi enkrat srečali, so ugotovili. Pobuda je prišla s strani mladink in mladincev iz Kolektorja.

Mlade Idrijčane so sprejeli predsednik predsedstva konference ZSMS v Avtoelektriki **Igor Šinigoj** s sodelavci in jih po prisrčnem pozdravu popeljali v tiste temeljne organizacije, kjer vgrajujejo njihove izdelke, kolektorje, v izdelke Avtoelektrike.

Obisk pa ni ostal le pri tem. Po ogledu tehnoloških postopkov so mladinski aktivisti zavili še v dvorano delavskega samoupravljanja, kjer jih je pozdravil tudi pomočnik glavnega direktorja **Josip Pavlič**, jim zaželel prisrčno dobrodošlico ter jim predstavil zgodovino, razvoj in cilje tega našega novogoriškega kolektiva. Nato pa so se pričeli razgovori med mladimi, ki so se nanašali predvsem na delovanje obeh mladinskih organizacij ter na reševanje problemov, ki se pri tem pojavljajo.

Obisk lahko ocenimo kot izredno koristen in ploden, saj je to najlepši možen način medsebojnega spoznavanja in delovanja mladih v dveh različnih kolektivih. Mladi iz Kolektorja Idrija so zaprosili mlade iz Avtoelektrike naj jim obisk vrnejo, kar so z veseljem sprejeli.

M. R.

V slavnostni, prvomajski številki našega tednika smo že objavili pogovore s petimi skupinami Iskrinih strokovnjakov, ki so sami, ali v sodelovanju z zunanjimi visokošolskimi, oz. znanstvenimi ustanovami prejeli iz sklada Borisa Kidriča letošnje nagrade za izume in tehnične izboljšave. Tokrat predstavljamo dosežke še dveh skupin iz Centra za elektrooptiko in ljubljanske elektrofakultete in kranjske Kibernetike.

»Tako za CEO kot za Iskro pa tudi v jugoslovanskem merilu pomeni naša tehnična izboljšava, to je zamenjava števnih enot v laserskem razdaljemernu v hibridni mikroelektronski tehnologiji, z monolitno mikroelektronsko CMOS tehnologijo, izredno pomemben dosežek, pomembna pa je tudi zato, ker bo pri raziskovalnem delu spodbudila mlade razvijalce v Elektrooptiki pri njihovem delu, npr. na področju termovizije, kjer so zahteve še večje. Predvsem spodbuda mladim razvijalcem v CEO in Iskri mora biti ta naša Kidričeva nagrada.«

To so besede ing. Franca Kunšiča iz Centra za elektrooptiko, ki je skupaj s prof. dr. Janezom in Lojzetom Trontljem in magistrom Antonom Pleterškom prejel iz sklada Borisa Kidriča nagrado za izume in tehnične izboljšave. Ing. Kunšič je zdaj vodja sektorja pr-

oizvodnje v Elektrooptiki, pred tem pa je bil tukaj dolga leta vodja elektronskega laboratorija. V odsotnosti preostalih treh nagrajencev nam je on predstavil delo celotne raziskovalne skupine.

»Sprva, ko smo se odločali o tem, da bi števeno enoto v laserju, ki smo jo doslej izdelovali v hibridni tehnologiji, zamenjali z monolitno, smo bili precej skeptični. Pri tem nam je bil v oporo optimizem obeh profesorjev Trontljev, ki sta, kot dobra poznavalca mikroelektronike zagotavljala, da bomo uspeli, če bo naš koncept jasn in izdelan.

Do trimikronskega prototipa smo prišli tako, da smo najprej naredili vezje in sicer v diskretni obliki. Na klasičen način smo preizkusili mnogo podsklopov, nato pa naredili osnovno shemo in po njej prešli na projektiranje samega monolitnega vezja. Prav tu je odločilno vlogo odigrala skupina z ljubljanske elektrofakultete. Vezje smo torej načrtovali doma, procesiranje in proizvodnja pa potekata v ZDA. Proizvodnja je že stekla v ameriški firmi IMP. Že prvi vzorec, ki smo ga dobili iz Amerike, je deloval brez napake in niso bile potrebne nobene korekcije. Zdaj imamo nekaj težav le pri testiranju,

saj nimamo najbolj ustreznih naprav. Mnogo, toda uspešno, tudi improviziramo,« opisuje, lahko bi rekli, zgodovino nastajanja nove sodobne monolitne števnih enot za laserske razdaljemere ing. France Kunšič.

Elektrooptika je takoj, ko so iz ZDA dobili prva vezja — izkazala so se kot zelo zanesljiva in točna — pristopila k predizajniranju elektronike v laserjih. Kot pravijo, je bilo vezje narejeno pravočasno. Praktično vse hibride so že nadomestili z monoliti, hkrati pa vse nove aplikacije, ki so v fazi razvoja, upoštevajo novo monolitno vezje.

Seveda nas je zanimalo, če bo Elektrooptika naročila proizvodnjo teh vezij v Iskrini Mikroelektroniki. Tole je povedal ing. Kunšič: »Iskrina Mikroelektronika se pripravlja, da osvoji trimikronsko tehnologijo. Če bo uspela, bodo ta vezja lahko delali pri njih. S tem smo jih tudi seznanili. Obstaja pa tehnološki razkorak — nekaj so želje in tudi znanje, drugo pa možnosti, da bi to realizirali. S Trontljevo skupino smo delali od vsega začetka in zdaj ne bi menjali koncepta, čeprav delujemo tudi z Mikroelektroniko.«

Ing. France Kunšič

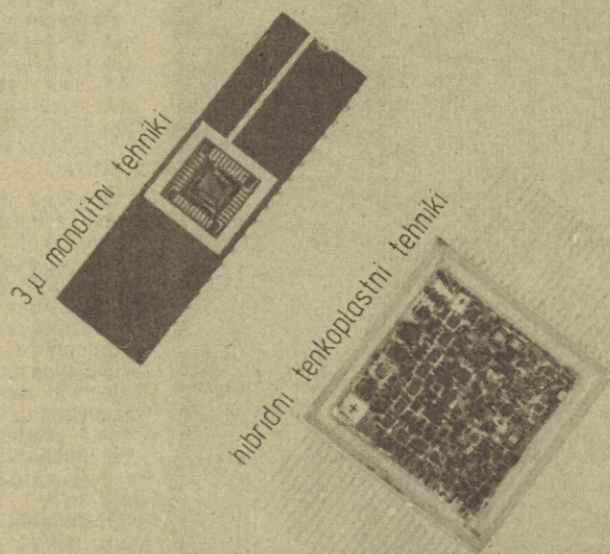
Novo vezje pomeni za Elektrooptiko dvig tehnološke ravni in nadaljevanje razvojnega dela, vse pa s preprostim ciljem — obdržati stik s svetovno konkurenco. Po finančni plati je monolit mnogo bolj zanesljiv pa tudi cenejši: mikroelektronske števnih enote so pri že izvedli v seriji 1000 kosov približno desetkrat cenejše, kot »stara« hibridna vezja.

Inovatorji iz DO Iskra Kibernetika in Instituta Jožef Stefan so za razvoj ultrazvočnega defektoskopa letos prejeli nagrado Sklada Borisa Kidriča. Nagrajeni so bili Vital Eržen, prof. dr. Janez Stepišnik in doc. dr. Adrijan Levstik iz Instituta Jožef Stefan ter dipl. ing fizike Damir Zajec iz Iskre Kibernetike v Kranju.

Ultrazvočni defektoskop je naprava za neporušne preiskave raznih zvočno prevodnih materialov (kovine, keramika, plastične mase in podobno). Z njo je mogoče odkrivati razpoke, napake v zgradbi materiala, poroznosti, prisotnost drugih delcev, ali snovi, kakovost zvarov in podobno. Vse to lahko vpliva na mehanske lastnosti, od katerih sta neposredno odvisna varnost in zanesljivost izdelkov v industrijskih panogah, kot so gradbeništvo, strojna in letalska industrija, ladjedelništvo, metalurgija, železnica, naftna industrija in mnoge veje predelovalne industrije.

Predmet inovacije so izvirne elektronske in konstrukcijske rešitve, ki omogočajo zanesljivejše delovanje ultrazvočnega defektoskopa, enostavnejši dostop do elektronskih podsklopov ter zaščito pred mehanskimi poškodbami. Tako je naprava prilagojena za delo na terenu in v težjih atmosferskih pogojih. Tudi elektronsko vezje je izdelano po novih rešitvah, ki podaljšajo obratovalni čas ob manjši baterijski porabi.

ŠTEVNA ENOTA V

Prototip ultrazvočnega defektoskopa in izdelki poskusne serije so uspešno prestali preizkušnje v industriji. Napravo serijsko izdelujejo v TOZD Tovarna merilnih naprav v DO Iskra Kibernetika. Prodanih je bilo že okrog 60 ultrazvočnih defektoskopov UDP 1.

V Iskrini tovarni merilnih naprav v Kranju smo obiskali nagrajenca dipl. ing. fizike Damirja Zajca. Zaposlen je v tehničnem razvoju, pred tem je delal v Institutu Jožef Stefan, prav pri razvoju ultrazvočnega defektoskopa. Z nagrajenim strokovnjakom smo se pogovarjali o tej inovaciji, ki je velika novost na domačem trgu. Enakovredno se meri z izdelki tujih firm z dolgoletno tradicijo v defektoskopiji.

Kako je potekal razvoj ultrazvočnega defektoskopa?

»Začelo se je leta 1981 na Institutu Jožef Stefan. Po večletnih iskanjih smo leta 1983 izdelali prvi prototip defektoskopa. V naslednjih letih sta nadaljnji razvoj in priprava na serijsko proizvodnjo potekala v sodelovanju s strokovnjaki iz Tovarne merilnih naprav. V tej razvojni fazi izdelka so nam bile v veliko oporo zahteve uporab-

»Po izdelavi prototipa na Institutu Jožef Stefan nas je čakalo veliko dela. Pri iskanju konstrukcijskih rešitev imata največ zasluga Mihajlo Vrbica in Jože Šifkovič iz Tovarne števec. Ljuban Klotčnik je avtor uspešnega designa, za kar je Iskra Kibernetika na lanskem sejmu v Hannoveru prejela priznanje »IF 85«.

Raziskovalno delo na inštitutu se razlikuje od razvojnega dela v industriji, oboje ima svoje specifičnosti. Na Institutu Jožef Stefan je več možnosti za znanstveno delo, v Iskri pa je bolj poudarjena uporabna plat razvoja nekega iz-

delka. Glede pogojev in opreme za razvojno dejavnost nastopa v OZD celo več težav, saj je material teže dosegljiv. Zato prihaja tudi do zamud pri osvajanju novih izdelkov. Teh težav bi bilo manj, če bi vodilni zagotovili večjo organizacijsko fleksibilnost.

Od prototipa do proizvodnje je res dolga pot. Želimo si čim boljše sodelovanje z Institutom Jožef Stefan, univerzo in drugimi inštituti. V tem povezovanju tiči prihodnost industrijskega razvoja. Sodelovanje in povezovanje znanja je danes zelo pomembno, saj nikjer ni

dobro opremljenih laboratorijev. Le s skupnim delom se lahko veliko doseže.«

Na področju defektoskopije sta Institut Jožef Stefan in Iskra Kibernetika dosegla velik uspeh. Veliko je tudi zanimanje uporabnikov v industriji. Kakšni so prihodnji načrti?

»Razvijamo nov tip ultrazvočnega defektoskopa UDP 2, z boljšo ločljivostjo svetlobnega zapisa in s povečanim slabljenjem signalov. Pričakujemo, da bo nova naprava še letos v redni proizvodnji.«

ALOJZ BOC

Utemeljitev

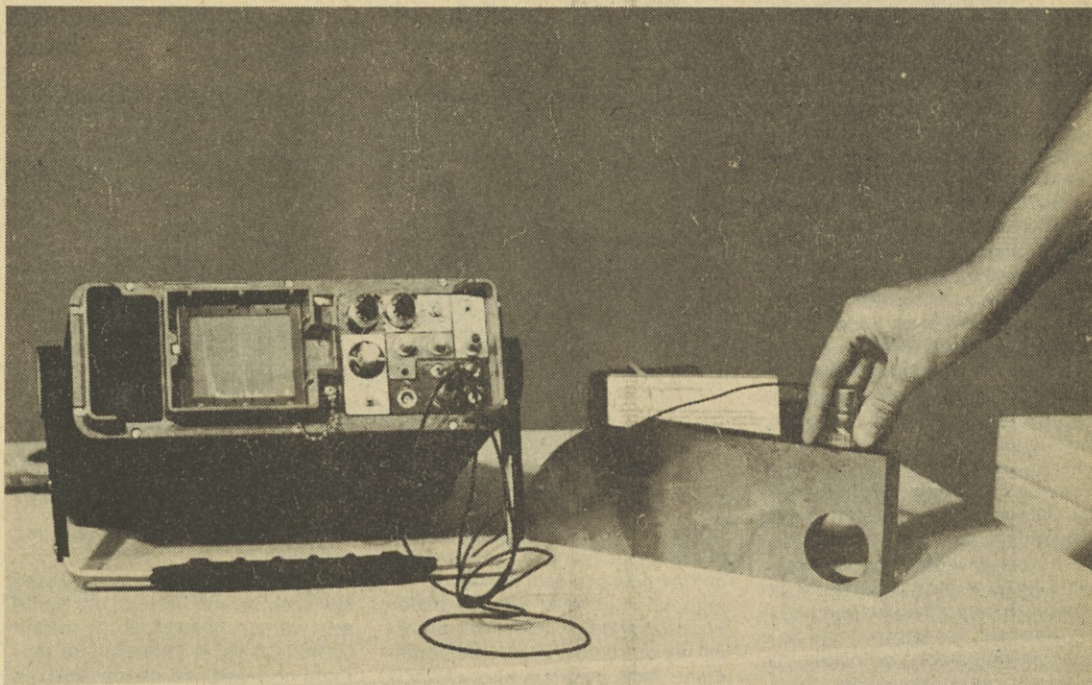
Ultrazvočni defektoskop se uporablja za ugotavljanje notranjih in površinskih napak kovinskih in nekovinskih izdelkov.

Izboljšave omogočajo zanesljivejše delovanje ultrazvočnega defektoskopa in enostavnejši pristop do elektronskih podsopov ter zaščito pred mehanskimi poškodbami. Defektoskop je zgrajen na podlagi novih rešitev elektronskega vezja. Najpomembnejša je stabilizirani napetostni usmernik, ki bistveno podaljša obratovalni čas naprave, če jo poganjajo baterije. Napravo že serijsko izdelujejo v Tovarni merilnih naprav Kibernetika. Prodanih je bilo že približno 60 ultrazvočnih defektoskopov.

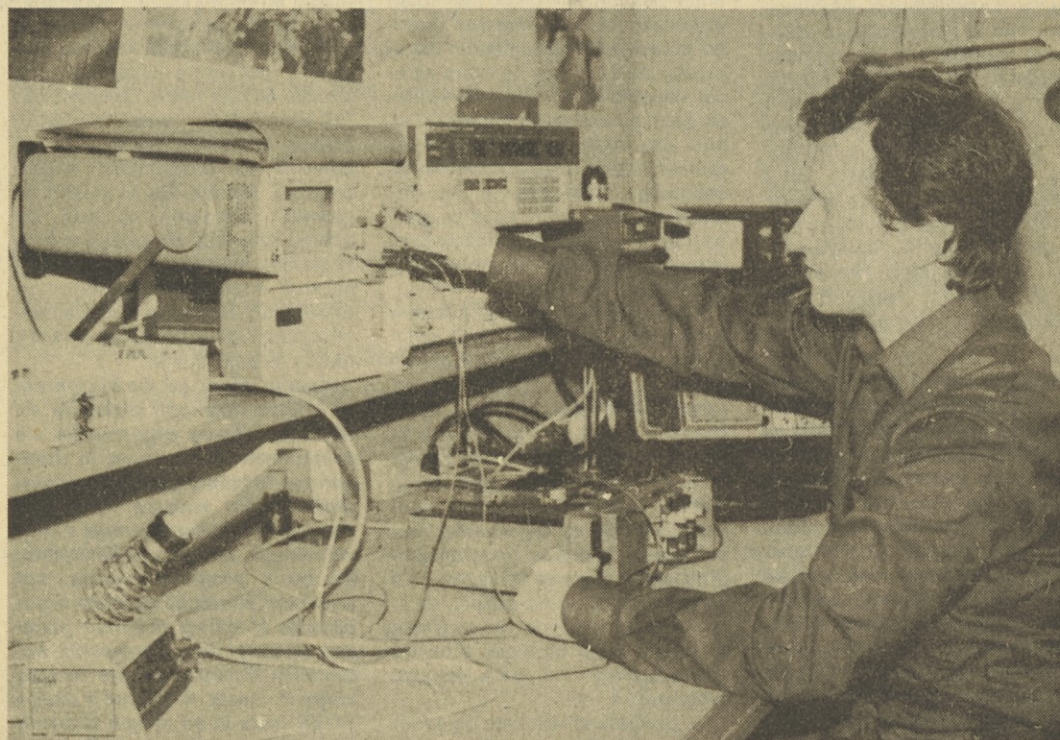
nikov, predvsem moram omeniti ing. Mitjo Šipka iz Železarne Ravne.

Tako smo s povezovanjem znanja prišli do prve serije ultrazvočnih defektoskopov UDP 1. Pri tem je pomembno, tako uvajanje nove tehnologije v Iskra Kibernetiki, kot tudi nadomestitev uvoza defektoskopov. Naš izdelek se po funkcijah lahko kosa s tujimi prenosnimi ultrazvočnimi defektoskopi. Ima tudi nekaj svojstvenih elektronskih in konstrukcijskih rešitev, ki pomenijo novost v svetu.

Od prototipa do proizvodnje je dolga in naporna pot. Se je kdaj zatikalo?

Ultrazvočni defektoskop UDP-1

Dipl. ing. Damir Zajec, član skupine, ki je prejela nagrado Sklada Borisa Kidriča za ultrazvočni defektoskop (foto: A. Boc)

V okviru SOZD Iskra zavzema Avtomatika, kot proizvodna delovna organizacija pomembno mesto — tako glede njene programske usmeritve, kot po doseganju rezultatov. V preteklem letu smo vložili tudi mnogo naporov v smeri stabilizacijskih ukrepov celotnega gospodarstva. Kakšni so bili rezultati?

Res je, da ima Avtomatika, tako v okviru SOZD Iskra, kot tudi v širšem družbenem okolju pomembno mesto. Ker s svojim proizvodnim programom, ki pa ni širokopotrošne narave, temveč izjaja iz t. im. profesionalne zahteve, vezane na modernizacijo infrastrukturnih objektov in proizvodnih procesov, pokriva zelo široko področje, je bilo potrebno jasno opredeliti njeno mesto na tržišču. V okviru te opredelitve je izredno pomembno, da sleherna dejavnost Avtomatike sega tudi izven naših meja; prvič zato, ker je jugoslovansko tržišče kot tako premajhno in drugič zato, da se v mednarodni konkurenci stalno dokazujemo v smislu kvalitete ponudbe in doseganja sodobne tehnološke ravni. Če na vedem, da smo v lanskem letu realizirali planirani izvoz, je to le eden izmed rezultatov. Sicer pa po realizaciji poslovanja, to moram priznati, rezultatov, ki so poznani in smo o njih že veliko pisali, nismo dosegli v zadovoljivi meri. Vsaj ne takšnih, kakršne bi Avtomatika glede na njen program lahko dosegla. Vzrokov je več. Eden izmed bistvenih je, da obstaja kljub nedefiniranemu pravilom jugoslovanske ekonomike znotraj delovne organizacije še vedno veliko subjektivnih slabosti. Tej ugotovitvi je že v lanskem letu sledila odločitev, oz. izvajanje prestrukturiranja proizvodnje praktično v vseh delih procesa, z definitivno izločitvijo programov, ki niso rentabilni (tehnoško zastareli in ekonomsko »invalidni«). To je dokaj težavna naloga, ki ne more biti zaključena v enem letu. Proces bo predvidoma trajal skozi vse srednjeročno obdobje. Ne smemo pozabiti, da s programsko konsolidacijo delovne organizacije urejamo tudi vprašanje preračunavanja delavcev v smeri produktivnega zaposlovanja: z ustrezno izrazbo, oz. strokovno usposobljenostjo.

Notranje organizacijske spremembe so postale že stalni spremljevalec njenega razvoja. Glede na predvidene spremembe v okviru celotne Iskre in iskanja optimalnih možnosti za vključitev v mednarodno delitev dela, nas bodo spremembe spremljale tudi v tekočem srednjeročnem obdobju. Ali menite, da so delavci prerastli odpor do organizacijskih sprememb in zavestno sprejeli Avtomatiko, kot živ organizem, ki se mora prilagajati potrebam predvsem tujega trga in razmeram v našem gospodarstvu, če hočemo uspešno poslovati?

Pogovor z glavnim direktorjem

S sklepom delavskega sveta delovne organizacije Avtomatika je bil na 12. rednem zasedanju, 8. 4. 1986 za glavnega direktorja delovne organizacije Avtomatika imenovan Rudi Pirc, dipl. ing. strojništva, ki je od decembra 1985 že opravljal dela in naloge vršilca dolžnosti glavnega direktorja delovne organizacije. S 15-letnim delom v TOZD TELA, oz. posredno v delovni organizaciji si je pridobil tako strokovne in vodstvene izkušnje ob hkratnem poznavanju Avtomatike. Na prošnjo, da nam odgovori na nekaj vprašanj, se je ljubeznivo odzval.

Kot sem že omenil, je naš osnovni cilj vključevanje v mednarodno delitev dela in s tem povezane naloge, ki pa jih brez solidnih osnov organiziranosti v delovni organizaciji, ne moremo izpeljati. Če pogledamo naše najbližje okolje SOZD Iskra, lahko ugotovimo, da je v zadnjih desetih letih, kot posledica organizacijskih sprememb izredno porastlo število delovnih organizacij, na 21. V tem ne vidim ničesar slabega, če ne bi prišlo med temi delovnimi organizacijami, ki so pod isto Iskrino streho do programskega prekrivanja in celo medsebojnega konkuriranja na domačem in tujih trgih, kar z drugimi besedami pomeni, da razpoložljivi razvojni, oz. strokovni potencial nesmiselno drobimo.

Podobno se je dogajalo tudi v Avtomatiki. Da bi prekinili s takšnim načinom dela, smo se morali najprej prešteti in ugotoviti kaj, oz. kateri so tisti realni cilji, ki jih lahko dosežemo. Kot vam je verjetno že poznano, smo se odločili za vzpostavitev programske-proizvodnih vertikal, ki se bodo razvijale v organizacijske celote Avtomatike, upoštevajoč dejanske programske proizvodne interese delavcev, oz. z vertikalami skušamo doseči, da:

— dobijo vertikale vso možnost sproščati svoje ambicije v okviru dogovorjenega na ravni delovne organizacije

— prečistimo vse tiste dejavnosti, ki ne sodijo v strateško usmeritev vertikal, oz. da se dejavnosti

ne podvajajo v dveh, ali več subjektih.

To po pomeni, da organizacijske spremembe ne morejo biti same sebi namen, temveč jih posredno usmerja tržišče, kateremu se moramo podrediti, oz. ga obvladati. Iz omenjenih razlogov v Avtomatiki nismo pristopili samo k spremembam znotraj delovne organizacije, temveč se intenzivno dogovarjamo tudi z delovnimi organizacijami znotraj SOZD Iskra: Delto, IEZE, TELEMATIKO, KIBERNETIKO, Široko potrošnja in ostalimi, s katerimi se programsko dopolnjujemo. Menim, da se v Iskri še premalo poznamo in zato ne znamo izkoristiti skupnega znanja in skupna spoznanja. To bo verjetno tudi eden izmed razlogov za takšne, ali drugačne spremembe, ki so tako v okviru SOZD Iskra kot v okviru IA zelo nujne.

Kmalu zatem, ko ste bili izbrani za vršilca dolžnosti glavnega direktorja delovne organizacije ste samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam predložili način vodenja, ki je kot vemo prešel iz kolektivnega v individualnega. Ali lahko pričakujemo, da bo s programom dela, kot poslovno strategijo delovne organizacije, ki temelji na letnem planu in srednjeročnih dokumentih, Avtomatika končala obdobje iskanja vloge in mesta, ki ga ima v okviru SOZD Iskra in do drugih delovnih organizacij, predvsem pa do same sebe?

Samo način, oz. oblika vodenja ne pomenita uspešnosti, ali neuspešnosti poslovanja delovne organizacije. Pri vsakem delu, tudi pri vodenju je pomembno predvsem, kako postaviš pravila delovanja in opredeliš odgovornost.

V Avtomatiki predlagan in samoupravno verificiran novi način vodenja še ni povsem zaživel, kar je normalen pojav pri uvajanju novosti. Delno je vzrok tudi v tem, ker vodje vertikal, ki so dobili zelo široka pooblastila, teh pooblastil še ne uveljavljajo tako, kot bi jih morali. Vendar pa je to proces, ki bo sčasoma postal rutinsko delo, vključno z odgovornostjo, ki so jo delavci prevzeli.

S tem, da smo naše cilje, oz. način delovanja zapisali tudi v srednjeročne dokumente, ki jih moramo v celoti sprejeti pred letnimi dopusti, skušamo v novi organiziranosti poiskati vsak svojo obliko življenja, oz. delovanja. To hkrati pomeni, da v Avtomatiki ni več teženj po razbijanju delovne organizacije. Le takšna, enotna Avtomatika, lahko utrdi svoje mesto v SOZD Iskra in hkrati prispeva h konsolidiranju same Iskre kot celote. Kako Avtomatika nastopa do drugih delovnih organizacij pa sem že omenil v prejšnjem odgovoru.

Učinkovita in tržnim potreban prilagojena organizacija je poleg dobrega, ciljnega vodenja predpogoj za doseganje pozitivnih poslovnih rezultatov. Njena nadgradnja so investicije. Avtomatika je investicijsko izredno aktivna. Ali bosta doseganje dohodka in akumulacija, ki pogojujeta lastna sredstva, zadostno zagotovilo, da bomo v tekočem srednjeročnem obdobju izpeljali začete investicije? In, ali menite, da upoštevanje načela usmerjanja investicijskih vlaganj v tehnološke zaokrožitve na posameznih lokacijah ne »drobi« Avtomatiko v več delovnih organizacij?

Glede na program, ki ga obvladuje Avtomatika, smo v preteklosti veliko premalo investirali, predvsem v razvojne in tehnološke zmogljivosti. Danes imamo 7 proizvodnih programov, ki se zaokrožujejo na treh lokacijah (elementi so vzeti kot ena lokacija), po katerih bodo tudi v bodoče tekale investicije. S tekočo investicijsko aktivnostjo pa skušamo predvsem nadoknaditi omenjeno zamudo s ciljem, da mora nova oprema »roditi« izdelke, ki bodo dohodkovno zanimivi. Torej je odgovornost, da program izpeljemo pri nas, v Avtomatiki. Naša realizacija mora omogočiti izpeljavo investicij! Zavedati se moramo, da je vsako odstopanje za Avtomatiko usodno. Dodal bi še, da investiranje po ključu lokacijsko zaokroženih proizvodnih programov ne drobi delovne organizacije, lahko jo le krepí, saj zdrava ekonomija združuje interese.

Š. D.

Priznanje Onkološkega inštituta

Nočemo se hvaliti! V poplavi protokolarnih dogovorov, podpisovanj medsebojnih sporazumov in sestankovanj, vas želimo le spomniti, da se lahko medsebojno sporazumevamo in si pomagamo tudi na takšen način:

Fabjančič Gabriel

Radiofizikalna služba OI

Zaloška 2, Ljubljana

Datum: 11.04.1986

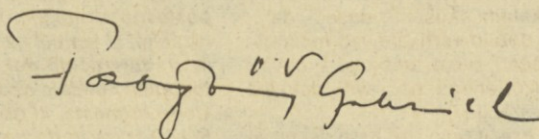
Spoštovani tov. Šimnovec,

še sedaj komaj verjamem da je res. TIG aparatura v naši delavnici — to je nekaj, česar si v sedanjem položaju sploh nisem upal zamišljati.

Vedno sem se veselil, ko sem na televizijskih reklamah videl, da se v naši republiki (t.j. v ISKRI) izdelujejo najmodernejše varilne naprave. Videti eno teh modernih naprav v naši delavnici pa je v tem trenutku resnično kar preveč da bi se še znal izražati. "Hvala lepa" sploh ni vse, kar občutim ob misli na Vaše prizadevanje in na odločitev Vašega kolektiva, da nam podari to dragoceno aparaturu.

TIG aparatura nam pomeni kompletiranje delavniških zmogljivosti, ki so nam potrebne pri izdelavi radioterapevtskih potrebščin in in pri vzdrževanju obsevalnih naprav. Ob tej aparaturi občutimo prisotnost močnega zaveznika, katerega pomoč nam je neprecenljiva.

Hvala Vam in Vašemu kolektivu!

Razširitev ponudbe za sovjetsko tržišče

Predstavniki delovne organizacije Avtomatika so 18. in 22. aprila v prostorih zunanjetrgovinske organizacije Stankoimport v Moskvi podpisali še dve pogodbi, s čimer se prodajni načrt izvoza v SSSR na programih: avtomatizacija v industriji, energetska napajanja, avtomatizacija zaščite in procesov avtomatizacije za tekoče leto približa 20 mio CL \$.

Prva pogodba, ki je bila podpisana v petek, 18. aprila zajema nadaljno dobavo kompletnih sistemov za krmiljenje obdelovalnih strojev — LJUMO vrednosti 1.750.000 CL \$, ki jih proizvajata TOZD Avtomatske in varilne naprave in TOZD Elementi za avtomatizacijo. Že s predhodno podpisanimi pogodbami konec preteklega in v prvih mesecih letošnjega leta, dosega dobava omenjenih sistemov skupno vrednost izvoza cca 9,8 mio CL \$ v 1986. letu.

Z drugo pogodbo, ki je bila podpisana v torek, 22. aprila, pa Avtomatika in delovna organizacija Kibernetika odpirata povsem novo smer Iskrinih izvoznih možnosti na omenjeno kliriško tržišče. Za potrebe Ministrstva za avtomobilsko industrijo, je bil podpisan izvoz programabilnih krmilnikov IPK v vrednosti 1.170.000 CL \$, pri čemer je delež obeh Iskrinih delovnih organizacij ovrnodnoten na 50 : 50. V Avtomatiki sta na omenjenem programu vključeni TOZD Avtomatske in varilne naprave in TOZD Energetske elektronika iz Novega mesta z usmerniškim delom. Čeprav je vrednost omenjenega izvoza praktično minimalna, je pomen podpisa pogodbe dosti večji. Po oceni potreb sovjetskega gospodarstva, so izvozne perspektive zelo ugodne, seveda odvisno od tega, s kakšno oceno bo programabilni krmilnik IPK pri reševanju krmilnih nalog na sovjetskem trgu sprejet.

Š. D.

Kako potekata razvoj in osvajanje diskovnih enot

Z lastnim znanjem do novih tehnologij in izdelkov

V okvir razvojne preobrazbe Iskre Kibernetike sodi tudi program računalniških sestavin. Po temeljitih pripravah in analizah se je Kibernetika odločila za lastno pot pri razvoju, proizvodnji in traženju diskovnih enot. Nakup licence namreč ne bi prinesel ustrezne rešitve.

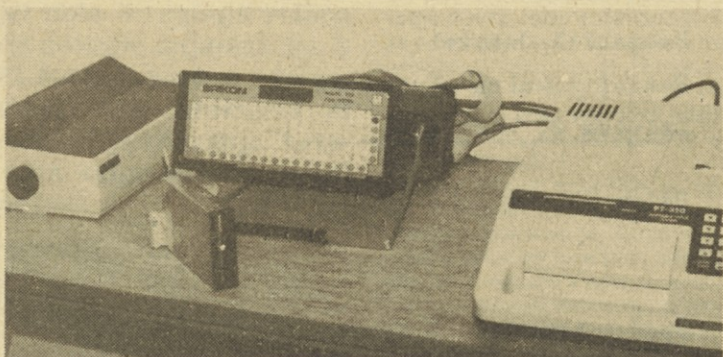
Na aprilski seji delavskega sveta Tovarne števecv so se delegati seznanili s potekom razvoja in osvajanja diskovnih enot. Direktor področja za razvoj in program Rudi Zorko je delegatom govoril o razvojnih načrtih Iskre Kibernetike. Pohiteti je treba z uvajanjem novih programov in tehnologij, sicer bomo z zastarelimi izdelki izgubljali tržišča v svetu. Za uvajanje sodobnih izdelkov bo potreben razvoj lastne tehnološke baze. Za vse nove programe, kot so elektronski števec, diskovne enote, toplotni števec in drugi izdelki, bomo potrebovali nove tehnologije. Tako bo SMD tehnologija prinesla velike spremembe z miniaturizacijo elektronskih komponent, precej pričakujemo tudi od posodobitev v livarni in pri izdelavi plastičnih delov.

Na seji delavskega sveta je bil navzoč tudi Franc Levovnik, ki je v Tovarni števecv vrsto let uspešno vodil tehnični razvoj, sedaj pa vodi Razvojno-raziskovalno enoto v DO Kibernetika. Pojasnil je, kako nujna je tehnološka in programska preobrazba kolektiva. Prišel bo dan, ko električnih števecv ne bo več mogoče izvažati v sedanjih količinah. To pomeni, da se bo tisoč ljudi moralo zaposliti pri novih programih. Zato se odločamo za razvoj in osvajanje proizvodnje

novih izdelkov, kot so elektronski in toplotni števec, diskovne enote, merilnik pretoka in druge novosti. Srečevali se bomo tudi z novimi metodami merjenja. V informacijski družbi števca kot samostojne merilne enote ne bo več, povezan bo z drugimi napravami. Nujne bodo nove naložbe v opremo in znanje, če bomo hoteli priti v stik s sodobno tehnologijo v svetu. Pri tem ima velik pomen tudi projekt diskovnih enot, pri katerem bodo sodelovale tudi tovarne skupnega pomena, gre namreč za skupni projekt Iskre Kibernetike.

Z novimi proizvodnimi programi želimo v Iskri Kibernetiki zagotoviti socialno varnost delavcev ter ugodne ekonomske učinke doma in v svetu. Uvajanje novih tehnologij ne bo enostavno, saj prinaša veliko problemov, ki jih je treba rešiti. Vsekakor pa so ti napori nujni, če hočemo dohitevati razvojne trende v svetu.

Janez Kristanc, vodja projekta diskovnih enot, je delegate seznanil z dosedanjim potekom razvoja diskovnih enot. Iskra Kibernetika je kupila nekaj potrebne opreme za razvoj 3,5" gibkih diskovnih enot. Konec lanskega leta je bil izdelan projekt za razvoj enot, ki vsebuje naloge do začetka poskusne proizvodnje. Del razvoja mehanskih sestavnih delov za diskovne enote

pa že poteka v Razvojno-raziskovalni enoti. V TOZD Razvojni-tehnološki center so začeli izdelovati mehanske sestavne dele za funkcijski prototip diskovne enote. V te priprave se zaradi nadaljnjih naročil orodij vključuje tudi TOZD Orodjarna.

Naši strokovnjaki rešujejo izvedbo vpetja magnetne glave in razvijajo elektronsko vezje, ki bo izdelano po novi SMD tehnologiji (površinsko pritrdjevanje elektronskih komponent). Ta dela so potekala v prostorih Iskre Electronic Inc. v Santa Clari v ZDA. Tam je tudi naša razvojna oprema, katero bo Iskra Kibernetika po opravljenih nalogah uvozila.

Iskra Kibernetika se je odločila za razvoj naj sodobnejšega tipa diskovne enote, ki bo licenčno neodvisna. Nova diskovna enota bo imela 1 MB spomina (na njej bo moč shraniti 1.000.000 znakov, oz. 650 tipkanih strani formata A4). Enota bo visoka le 25,4 mm. Prve prototipe diskovnih enot naj bi sestavili v maju, nakar bo treba naročiti orodja za redno proizvodnjo.

V prvem letu bo treba nekatere ključne komponente diskovnih enot uvažati. Znotraj Iskre se že dogovarjamo o razvoju in proizvodnji pogonskega in koračnega motorja ter mikroelektronskega vezja. Tako bi Iskra Kibernetika v končni fazi uvažala le pomembnejše sestavne dele, kot so na primer magnetne glave, ki predstavljajo v ceni diskovne enote le 15 do 20%.

Za doseganje optimalne proizvodnje in čim nižje cene bo treba vsaj 40 do 50% izdelanih enot izvoziti na zahodna in vzhodna tržišča, pri čemer Iskra nima nobenih licenčnih omejitev. Pogoji za uspešno prodajo na tuje pa je seveda v doseganju svetovne ravni kakovosti.

Že pri dosedanjem razvojnem delu je bilo čutiti pomanjkanje visoko strokovnega kadra, s prenosom novega izdelka v proizvodnjo se bo Iskra Kibernetika morala kadrovske okrepiti. Zavedati se je treba, da bo razmerje med visoko strokovnim kadrom in nekvalificiranimi delavci drugačno, kot je na primer pri izdelavi klasičnega števca električne energije. Proizvodnja diskovnih enot bo zahtevala bistveno več strokovnega znanja.

Diskovne enote bodo pomenile začetek nove serije tovrstnih izdelkov, tako je v načrtu diskovna enota z večjim spominom. Že v tem srednjeročnem obdobju je predviden tudi razvoj optičnih spominskih enot. Vse to bo odvisno predvsem od uspešnosti začetka osvajanja novega programa in zahtevnih tehnologij ter od tržnih potreb in uspešnosti plasmaja. Povpreševanje po teh izdelkih se v zadnjem času tudi v naši državi povečuje, saj je diskovne enote možno vgraditi v vse mini računalniške in poslovne računalniške sisteme. Kot dodatni spomin diskovne enote uporabljamo tudi pri krmiljenju in kontroli raznih industrijskih procesov.

ALOJZ BOC

Razpet med dolžnostmi

Izdelava osnutkov tehnoloških projektov v službi za inženiring Invest servisa je njegova dolžnost. Mimo tega pa je tudi novi sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov delovne organizacije — torej dovolj obsežen skupek nalog za 35-letnega simpatičnega Dušana Djanjša.

Do novega sekretarja OOKZ se je treba potruditi. Zavite in strme stopnice do 3. nadstropja na Cankarjevem nabrežju poleg znanega »Mačka« terjajo izdatno množino sape tako, da se je treba nekoliko oddahniti, preden je človek zmožen česa.

Obvezna kavica in po nekaj požirkih je stekel pogovor. Dušan Djanjš, rojen Ljubljancin, je osem let med nami. Po izobrazbi je prvostopenjski inženir strojne fakultete, zaposlen v zelo perspektivni dejavnosti, ki ji načeljuje dipl. inž. Stefan Volovšek.

Za boljše razumevanje mi je sogovornik najprej razložil, kako je sestavljena služba in kako deluje. Inženiring je sestavljen iz treh delov: projektiranja, gradnje in razvoja (pridobivanje novih lokacij itd.) Pri projektiranju gre za izdelavo investicijskih elaboratov in del tega je tudi tehnološka plat. Bolj kot druge je to tudi timsko delo. Po eni strani sodelujejo pri sestavi tega elaborata strokovnjaki iz organizacije, ki je naročila projekt, drugi del pa sestavljajo strokovnjaki Invest servisa. Tako drugi ne morejo brez drugega. Pri prvem delu je težišče na tehničnih panogah, na drugem na ekonomskih, vendar se vse skupaj smiselno prepleta. V timskem elaboratu so zajeti že vsi osnovni podatki: mimo tehnologije tudi kadri, energija, transport, materiali, oz. surovine, višina vlaganj, stroji, oprema, proizvodnja, delež izvoza in še vse drugo. Dušan Djanjš dela pri programu vedno le na področju tehnologije. Ko je elaborat izgotovljen, ga dobe v roke še ekonomisti Invest servisa, finančni konstruk-

torji z istega projektivnega področja.

Pri izdelavi investicijskih programov je obvezna metodologija, ki jo predpisuje zakon o gradnji objektov. Tako mora elaborat obsežati podatke o investitorju, osnovnih in obratnih sredstvih, kadrih in socialnih pogojih, pregled proizvodnje v zadnjih dveh letih, finančno poslovno uspešnost, regionalno usmerjenost uvoza in izvoza ter dolgoročne obveznosti. Drugi del sestavljajo podatki iz tržne analize. To je treba podrobneje navesti ekvivalentne proizvode, analizo prodaje s porabo v državi in po svetu in analizo cen. Proizvodni program zajema obstoječe stanje, sedanje in nove, oz. povečane zmogljivosti. Ne manjkajo tudi podatki o tehnološkem procesu, ekoloških vidikih investicije, preskrbe s surovinami, preskrbe z energijo, vodo, nato o lokaciji in tehničnih kadrih. To je torej zelo raznoliko in obsežno delo, zelo natančno, z veliko odgovornostjo. Vsak izdelan investicijski program pregleda nato banka, ki podeljuje kredite. Njen institut za ekonomiko investicij strokovno obdelava vsak program in sestavi poročilo. Na temelju tega banka odobri, ali zavrne finančna sredstva, kar je v bistvu zelena, ali zaporna rdeča luč za začetek dejanskih gradbenih del.

Dela nato prevzame tim za gradnjo v inženiringu. Le-ta nadzoruje gradnjo objektov s svojimi specializiranimi strokovnjaki — nadzorniki. Ko je gradnja pri kraju in objekt predan v uporabo ob že izvršeni kolavdaciji, se konča tudi naloga Invest servisa.

Z Dušanom Djanjšem sva nato prešla na drugi del pogovora o dejavnosti Zveze komunistov v Invest servisu. Pred nedavnim so bile namreč volitve in dosedanjega sekretarja OOKZ Milana Osredkarja je nasledil v novem dveletnem mandatu Dušan Djanjš. Predlagani in potrjeni so bili za člane sekretariata Dušan Djanjš, kot sekretar, Uroš Vošnjak, kot njegov namestnik, Vesna Oberč, Borka Djedović in Josip Huskić pa kot člani.

Že na prvem sestanku je ta petčlanski sekretariat določil program dela OOKZ v Invest servisu. Program je sestavljen iz dveh delov. V prvem so določila, ki so jih komunisti dolžni uresničiti po statutu ZKJ, oz. ZKS in na temelju smernic nedavnega kongresa ZK Slovenije. V operativnem planu je navedeno spremljanje problemov in pravočasno ugotavljanje stališč do teh problemov, v skladu z opredelitvijo ZK (skupaj z drugimi družbeno-političnimi organizacijami, predvsem sindikatom). Nato: vpliv prek članov v procesu delegatskega odločanja glede demok-

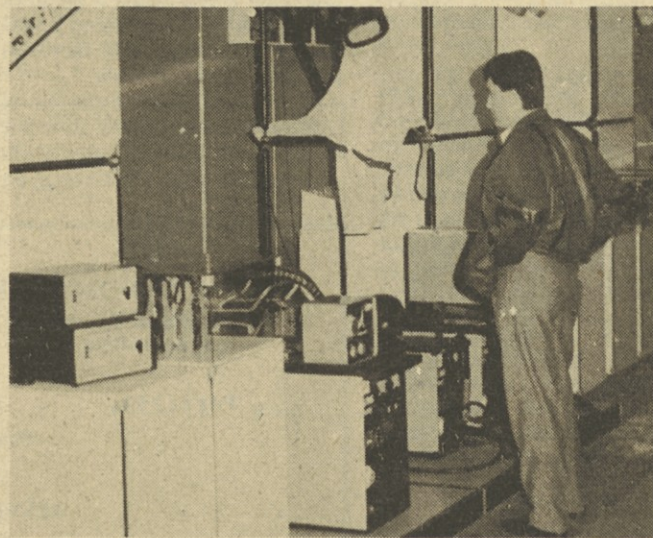
ratičnega sprejemanja sklepov in boljše vsebine sklepov. Pri reševanju ključnih problemov bo poslej potrebno tesnejše sodelovanje z drugimi družbeno-političnimi organizacijami. Program zadeva tudi razvijanje kolektivnega dela znotraj osnovne organizacije za aktiviranje vseh članov pri demokratičnosti delovanja. Posebno pozornost bodo komunisti posvetili poslej sprejemanju novih članov in zasledovali delovanje sedanjih. Na področju SLO in DS bo treba stalno spremljati politično-varnostni položaj in po potrebi ukrepati. Za izobraževanje članstva bo treba izdelati poseben program in sicer kar do naslednjega sestanka. V okviru delovne organizacije bo potrebno nenehno zasledovati gospodarski položaj, glede na spreje-

te načrte in se zavzemati za stališča, ki vodijo do uresničevanja načrtov. In končno: spremljati bo treba socialni položaj delavcev v delovni organizaciji in dati pobude za izboljšanje položaja.

Program sicer ne navaja podrobnosti zato so pravzaprav to le naslovi dejavnosti, v katerih bo zajeto obširno delo, nanašajoče se na vse, od kadrovske problematike do stanovanjske izgradnje. Sekretariat si je po besedah Dušana Djanjša zastavil obsežne konkretne cilje, ki ne bodo sloneli na deklaracijah in željah, marveč bodo temeljili na dosledni aktivnosti z vzporedno odgovornostjo, ki jo bodo po sklepih kongresa Zveze komunistov Slovenije postavili v ospredje. Le tako bo mogoče v prihodnje kakovostnejše delo ob bistveno obsežnejših delovnih nalogah v tem sedanjem kriznem obdobju.

Marjan Kralj

Iskra na spomladanskem zagrebškem velesejmu

»Če je obisk Iskrine stojnice merilo naše uspešnosti, potem nas v prihodnje ne čakajo lepi časi. Minula leta se je okoli naše stojnice trlo obiskovalcev, med njimi tudi številnih poslovnih partnerjev, letos pa samevamo...«

To je skopa ocena Iskrinega nastopa na pravkar končanem spomladanskem mednarodnem zagrebškem velesejmu predstavnika Iskrine filiale v Zagrebu. Seveda so bolj, ali manj samevale tudi druge stojnice, čeprav ne bi mogli trditi, da so tokrat zatajili razstavljalci. Povezava med kupno močjo in obiskom je več kot očitna.

Že po tradiciji je bil Iskrin razstavi prostor izredno lepo urejen. Zlasti je razveseljivo to, da smo, pač maloštevilnim obiskovalcem, predstavili več novosti. Omenimo naj nove TV aparate pa Braunov potovalni sušilec za lase, zatem ženski brivnik, Kibernetika je predstavila novi instrument s spremenljivo skalo in novi univerzalni Unimer, novost je bila tudi serija KN kontaktorjev. Avtomatika je med drugim razstavila serijo napajalnih naprav, varilce in peskalnike, ERO svoj profesionalni program in še bi lahko naštevali.

Kakorkoli že — po mnenju mnogih bodo predstavniki Iskrine zagrebške filiale, ki dežurajo na vseh Iskrinih sejmskih prireditvah v tem mestu, mnogo bolj zadovoljni z obiskom in tudi rezultati naše predstavitve na bližnjih specializiranih sejmih.

LD

Dušan Djanjš

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
ing. Vladimir Klavs

Ohranili smo bazo kranjske tovarne

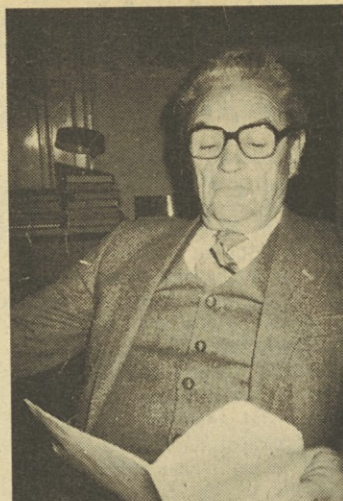
Vzrok mojega odhoda iz kranjske tovarne je v bistvu daljša zgodba. Osebnost sem si namreč želel študirati, zato, ker nisem do takrat končal nobenega strokovnega študija. Zato bi se bil rad umaknil z vodilnega mesta, ki naj bi ga potem prevzel nekdo drug z dokončanimi študijami. Na ministrstvu so imeli kaj malo posluha za to in so me premestili iz kranjske tovarne na mesto pomočnika direktorja podjetja Elektrotehna. Računal sem, da bom na tem mestu lažje dobil razrešnico in s tem možnost za študij. Kot je znano, je bilo tedaj zelo težko dobiti razrešnico, predvsem, če nisi imel zase pravega namestnika.

Kot sem omenil že prej, smo imeli v Kranju precej nemških vojnih ujetnikov in tankovsko enoto v tovarni. Nemški ujetniki so spali na območju tovarne. Staražarske dolžnosti smo delno opravljali mi, delno tankisti. Ko je v Ljubljani prišlo do znane eksplozije na kolodvoru in je hkrati eksplodiralo tudi na nekaterih drugih krajih, kjer so bila skladišča streliva in vojaške opreme, smo imeli seveda alarm tudi v kranjski tovarni. Vojaški nadzorniki so ugotovili, da je bilo v bunkerjih na dvorišču kranjske tovarne ogromno municije, med njo tudi morske mine. Ugotovili so tudi, da bunkerji z municijo sploh niso bili dobro zastraženi, pomanjkljivi sta bili evidenca in nadzor in, če bi prišlo tudi na našem dvorišču do sabotaže, bi to v Kranju povzročilo precej škode.

Nastal je spor, kdo je krivec. Za bunkerje je skrbela tankovska enota in mi kot civilisti nad tem nismo imeli pregleda. Potem so vojaki vse bunkerje izpraznili in odpeljali strelivo s tovarniškega dvorišča na drugo mesto pa tudi celotno varnostno službo so potem bolje organizirali. Tako se je na srečo vse dobro izteklo in po odhodu tankistov leta 1945 iz tovarne je naša tovarna postala civilna ustanova.

Pozneje smo se tako z večjim elanom poskušali usmeriti v proizvodnjo. Proizvodni program tovarne še ni bil jasno načrtan in v pretežni meri smo menili, da bi v Kranju zasidrali elektroniko. Kasneje se je potem ustalila v Kranju elektrotehnika z dopolnjujočim programom, predvsem s telefonijo. Nekaj elektronikov pa se je preselilo v Ljubljano na Inštitut za elektrovezve, ki naj bi se ukvarjal predvsem z opremo zvez.

V kranjski tovarni so bili kadri zbrani z vseh vetrov. Hoteli smo kadre ohraniti, čeprav so bili, na primer, med njimi tudi tekstilni mojstri in ljudje najrazličnejših poklicev. V dogovoru z ostalimi kranjskimi tovarnami smo posamezne mojstre pri nas razrešili,

Naš sobesednik danes

saj takrat ni nihče mogel brez dovoljenja zapustiti tovarne. Strojne kadre strojniške in elektromehanske smeri pa smo poskušali obdržati in smo take tudi na novo kadrovali. Na željo posameznikov in tovarn, ki so se naprej ohranile svoj nekdanji proizvodni program, smo jih za njihove potrebe pošiljali in nameščali v njihove tovarne.

Takrat je bilo pereče tudi sindikalno in politično delo v tovarni.

Ko sem prišel v tovarno, tam še ni bilo partijske organizacije. V tovarni je bilo sicer nekaj članov partije in smo tako lahko sozajemno kmalu organizirali tudi prvo partijsko organizacijo. Sprva je naša partijska organizacija štela petnajst članov, potem pa se je članstvo večalo. Vzporedno pa je bila že organizirana tudi sindikalna organizacija. In tedaj je prišlo tudi do konflikta med našimi ljudmi — sindikalna organizacija je imela namreč tajnika, ki je delavce do skrajnosti razburil. Zaradi revolta delavcev smo v partiji sklenili, da je potrebno obstoječo sindikalno organizacijo razpustiti in razpisati nove volitve, ki naj bi bolj odražale želje delavcev. Čeprav je bila naša partijska organizacija takrat maloštevilna, smo se o teh problemih veliko pogovarjali in sestavili ustrezno kandidatno listo za sindikalni odbor. Ljudje so naš predlagani sindikalni odbor izvolili in potem ni bilo več problemov.

Vse to nedvomno sodi med začetke kranjske tovarne. Mislim, da sem svojo vlogo delegata dobro zaključil tako, da sem pomagal ohranjati bazo tovarne, ki je bila še kako pomembna za nadaljnji razvoj kranjske Iskre.

NARODNA VLADA SLOVENIJE
MINISTRSTVO ZA INDUSTRIJO
IN RUDARSTVO

Ljubljana 12.1.1946.

Zap. št. Pers.239.

Tovariš

Klavs Vladimir
delegat v Strojnih tovarnah

---Kranj---

Obveščamo Vas, da smo Vas razrešili dolžnosti delegata v Strojnih tovarnah v Kranju in postavili novega delegata tov. Evgen Adolf Černigoja glasom našega dekeret št.239 od 12.1.1946. kateremu predajte vse posle.

Vaš dekeret št.493/T od 7.6.1945.vrnite na personalni odsek Ministrstva za industrijo in rudarstvo NVS v Ljubljani.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Šef personalnega odseka
/ Zora Ogrizek /
Zavodnik

Naš prispevek za slovensko kulturo

Iskra prejela iz rok Mitje Ribičiča, predsednika Odbora udeležencev družbenega dogovora o gradnji in financiranju KDIC, priznanje za sodelovanje pri gradnji kulturnega doma Ivan Cankar.

»Zamisel o gradnji osrednjega Kulturnega doma v Ljubljani se je porodila ob stoletnici rojstva našega velikega pisatelja slovenske Moderne Ivana Cankarja ob osnovni ugotovitvi, da Slovenci »krvavo« potrebujemo nov prostor za kulturne, kongresne in druge namene — tako je začel pripoved sodelavec Invest servisa dipl. inž. str. Marijan Straus, operativni član Štaba za gradnjo KDIC in predstavnik celotne Iskre od začetka gradnje do predaje v obratovanje.

»Odbor je nato imenoval operativni štab, ki ga je vodil Janez Zemljarič in tudi druge komisije po strokovnih panogah, ki so skrbele vseskozi za nemoten potek razreševanja vseh problemov zidave, opreme, instalacij itd. Naša Iskra je bila že od začetka povabljen na sodelovanje. Lahko se po-

hvalimo, da smo največ prispevali, da imamo Slovenci sedaj, kot eden najmanjših narodov v Evropi mednarodno uveljavljen, moderen kulturni center.

Prispevali smo 4 odstotni delež ali 124.544.239 dinarjev, poleg tega pa tudi naše izkušnje pri gradnji in organizaciji velikih industrijskih objektov in znanje s tehnologijami pretežnega dela opreme, ki jo sestavljajo proizvodni programi naših tovarn.

V odboru je kot delegat sodeloval Jože Hujs, takratni generalni direktor Iskre, združenega podjetja elektronske industrije. V drugih specializiranih komisijah in delovnih skupinah pa so sodelovali še številni sodelavci iz delovnih organizacij Iskre, kot Peter Šimenko, Arnold Krapša, Jože Piriš, Boštjan Hafner, Miklavž

Kržan, Vladimir Močnik, Jože Unk in Franc Rozman.

Ker je novi Kulturni dom IC po dopolnjenem zazidalnem načrtu tvoril z obstoječo stolpnico Iskre in še nezgrajenim, a načrtovanim prizidkom Iskre arhitektonsko celoto ter v nekaterih primerih terjal celo iste komunikacijske poti in skupno uporabo nekaterih prostorov, je operativni štab za gradnjo KDIC predlagal Iskri hkratno gradnjo prizidka. Zasnova je bila utemeljena z naslednjimi dejstvi: gradnja bo potekala racionalno, investicijsko tehnično dokumentacijo, soglasja, odločbe in gradbeno dovoljenje bo treba le dopolniti, a posle investitorstva bo prevzel KDIC, v ustanavljanju. Predlog je bil sprejet in tako se je v gradnjo vključil še dvonamenski objekt — prizidek, s katerim se je Iskra neposredno poveza-

Dipl. inž. str. Marijan Straus, operativni član štaba za gradnjo KDIC, ima največ zaslug za uspešno sodelovanje Iskre pri gradnji. Samo podatek, da je aktivno sodeloval na 220 tehničnih sestankih štaba, dovolj zgovorno prikazuje razsežnost del, strokovnost in marljivost vodje projekta za ekologijo v invest. servisu.

la s KDIC Prizidek nas je veljal 232.991.105 dinarjev.

Površine celotnega Doma obsegajo sedaj: Kulturni dom 39.743 m², zaklonska 550 m², avtomatska telefonska centrala metaconta 1.323 m², restavracija 1.352 m², dvonamenski objekt Iskre 4.796 m² — torej skupno 47.764 m². Del objekta v izmeri 2.164 m² iz četrte gradbene stopnje je ostal še nedokončan. K Domu pa sodita še spomenika Edvardu Kardelju in Ivanu Cankarju.

Z izborom dokončne variante — bilo jih je prvotno sedem — je Iskra izgubila na Trgu revolucije možnost nadaljnega širjenja poslovnih površin, čeprav je bila prvotno ob nakupu skeleta ena izmed poglavitnih zahtev Iskre in tudi potrjena s strani prodajalca-lzvršnega sveta SRS in celo arhitektonsko koncipirana. Ta možnost, sicer začrtana v načrtu Iskra 2000, je torej za vedno izgubljena.

Bivši Nunki vrt, kjer danes stojijo Kulturni dom IC, stolpnica Iskre in Ljubljanske banke ter Maximarket, je postal tako elitni prostor celotnega mesta Ljubljane in kulturno poslovno središče, čeprav od prejšnjega lastnika Zavoda za gradnjo Trga revolucije še danes ni urejen formalni prenos lastništva.

MARJAN KRALJ

Odbor udeležencev družbenega dogovora o gradnji in financiranju kulturnega doma Ivana Cankarja in delovni kolektiv Cankarjevega doma izrekata ob zaključku gradnje leta 1986 delovnemu kolektivu

SOZD Iskra

zahvalo za sodelovanje in finančno pomoč pri gradnji osrednjega slovenskega kulturnega in kongresnega hrama - Cankarjevega doma

Ljubljana 25. IV. 1986

Direktor Cankarjevega doma
MITJA ROTOVNIK

Predsednik Odbora udeležencev DD
MITJA RIBIČIČ

Delovna organizacija Mikroelektronika v ustanavljanju

61000 Ljubljana, Stegne 15 d

Komisija za delovna razmerja Iskra Mikroelektronike — v ustanavljanju objavlja naslednja prosta dela in naloge v področju Finančno-računovodske službe

Vodja finančno-računovodske službe

Pogoji:

- VS, ali VŠ ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Kadrovska služba Iskre Mikroelektronike — v ustanavljanju, Ljubljana, Stegne 15 d, 8 dni od dneva objave.

Iskra — Industrija baterij Zmaj, n. sol. o.

61000 Ljubljana, Stegne 23

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge v

Delovni skupnosti skupnih služb

1. Direktorja prodajne službe

Pogoji:

VII/1 ali VI/1 stopnja strokovne izobrazbe ekonomske, ali tehniške smeri in 4 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. Samostojni komercialist prodaje

— za nedoločen čas

Pogoji:

VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — dipl. ing. tehn. smeri, dipl. ekonomist in 2 leti delovnih izkušenj, ali ekonomist, oz. ing. tehn. smeri z možnostjo ugotavljanja delovne zmožnosti. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

3. Tajniška dela na komercialnem področju

— za nedoločen čas

Pogoji:

IV. stopnja strokovne izobrazbe, ekonomski tehnik, ali upravni tehnik, 1 leto delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

V TOZD Baterije Ljubljana

1. Strojno vzdrževalna dela

— za nedoločen čas

Pogoji:

IV. stopnja strokovne izobrazbe — kovinarske smeri in 4 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 50 delovnih dni.

2. Transportna opravila

— za nedoločen čas

Pogoji:

I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osemletka in 3 mesece delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

Organizacija ima urejeno družbeno prahrano in organiziran prevoz na delo z lastnimi avtobusi.

Interesenti naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kadrovske službi ISKRA—BATERIJE ZMAJ, Ljubljana, Stegne 23., v roku 8 dni po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Iskra

Iskra — Invest servis — Vzdrževanje in tehnično upravljanje stavb, p. o.

61000 Ljubljana, Trg revolucije 3

Komisija za medsebojna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

— v storitvah:

1. Operativno vodenje enote

družbene prehrane — 1 delavec

Pogoji:

gostinski tehnik, oz. KV kuhar, opravljen tečaj higienskega minimuma ter 4 leta delovnih izkušenj v gostinski stroki, poskusno delo traja 3 mesece,

2. Strežba gostov

— zahtevnejša opravila — 3 delavci

Pogoji:

KV kuhar — 2 delavca, oz. KV natakar — 1 delavec, opravljen tečaj higienskega minimuma ter 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo traja 2 meseca,

3. Urejanje skladiščnega poslovanja in rezanje papirja

— 1 delavec

Pogoji:

KV trgovske, ali grafične stroke, tečaj skladiščnega poslovanja ter 2 leti delovnih izkušenj, poskusno delo traja 2 meseca,

— v vzdrževanju:

4. Izvrševanje zahtevnejših del mizarske stroke

— 1 delavec

Pogoji:

KV mizar in 2 leti delovnih izkušenj na področju vzdrževalnih del mizarske stroke, poskusno delo traja 2 meseca,

— v gospodarskem področju:

5. Strokovno vodenje del v računovodstvu in izdelovanje bilanc

1 delavec

Pogoji:

VŠ ekonomist in 4 leta delovnih izkušenj na področju računovodskih analiz, poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidate vabimo, da pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi, ali se oglašijo osebno na pogovor v kadrovske službi Iskra Invest servis, Trg revolucije 3, Ljubljana.

Iskra Commerce, n. sol. o.

61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Tržno področje DVR vabi k sodelovanju sodelavca za nedoločen čas, za opravljanje del, oz. nalog:

Izvozni komercialist

Pogoji:

- ekonomist, ali elektro inženir
- 1 leto delovnih izkušenj
- aktivno znanje španskega jezika
- 3 mesečno poskusno delo

Kandidati naj vloge v roku 8 dni po objavi z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovske sektor, Ljubljana, Topniška 58

Iskra — Industrija širokopotrošnih izdelkov, n. sol. o.

TOZD — Tovarna elektroakustičnih naprav in transformatorjev — Elektroakustika, n. sub. o.
66210 Sežana, Partizanska 82

Delavski svet Iskra TOZD Elektroakustika Sežana
razpisuje dela in naloge

Vodja proizvodnega sektorja

Pogoji:
visoka (VII. stopnja), ali višja (VI. stopnja) strokovne izobrazbe elektro, ali strojne usmeritve in organizacije dela ter 4 leta delovnih izkušenj;

Dela in naloge se razpišejo za dobo 4 let.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi na naslov: ISKRA TOZD Elektroakustika Sežana, Partizanska c. 82.

Prijavljene kandidate bomo o izidu obvestili v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

ZKPO objavlja prosta dela in naloge:

1. Referent za uvozno-izvozno trženje

Pogoji:
visoka (VII. stopnja), ali višja (VI. stopnja) strokovne izobrazbe ekonomske, ali druge ustrezne usmeritve in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj ter izpolnjeni pogoji za dela v zunanji trgovini.

2. Konstruktor orodij

Pogoji:
visoka (VII. stopnja), ali višja (VI. stopnja) strokovne izobrazbe strojne usmeritve in 4 leta ustreznih delovnih izkušenj.

3. Razvijalec mehanski

Pogoji:
visoka (VII. stopnja) ali višja (VI. stopnja) strokovne izobrazbe strojne usmeritve in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

4. Razvijalec elektro

— 2 izvajalca

Pogoji:
visoka (VII. stopnja), ali višja (VI. stopnja) strokovne izobrazbe elektro usmeritve in 2 leti delovnih izkušenj

5. Razvijalec transformatorjev

Pogoji:
visoka (VII. stopnja), ali višja (VI. stopnja) strokovne izobrazbe elektro usmeritve in 2 leti delovnih izkušenj

6. Tehnolog transformatorjev

Pogoji:
srednja (V. stopnja) strokovne izobrazbe elektro usmeritve in 2 leti delovnih izkušenj

7. Prototipni delavec

Pogoji:
poklicna šola (IV. stopnja) kovinarske usmeritve in 2 leti delovnih izkušenj

8. Orodjar

— 3 izvajalci

Pogoji:
orodjar — IV. stopnja strokovne izobrazbe in 1 leto delovnih izkušenj.

9. K sodelovanju vabimo

Strokovnjake za vodstvena dela na področju komercialne.

Za opravljanje zgoraj navedenih del in nalog združujemo delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi v dnevniku DELO ali PRIMORSKE NOVICE na naslov: ISKRA TOZD Elektroakustika Sežana, Partizanska c. 82

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po poteku roka za vložitev prijav.

Možen je dogovor o reševanju stanovanjskega vprašanja.

Za podrobnejše informacije pokličite po telefonu 067/73-441, ali se osebno zglasite v TOZD.

Iskra

Iskra Commerce, n. sol. o.
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

vabi k sodelovanju sodelavca za opravljanje naslednjih del, oz. nalog

Vodja začasnega predstavništva Iskre v Bolgariji, s sedežem dela v Sofiji

Pogoji:

— dipl. ekonomist, ali dipl. ing. elektrotehnike

— 4 leta delovnih izkušenj

— zunanjetrgovinska registracija

— aktivno znanje jezika dežele, v kateri je predstavništvo, ali v njej običajnega poslovnega svetovnega jezika

Delavca se imenuje za mandatno dobo 4 let.

Kandidati naj vloge v roku 8 dni po objavi z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov: ISKRA COMMERCE, Kadrovski sektor, Ljubljana, Topniška 58.

Višina povračil stroškov za opravljanje določenih del in nalog

Na podlagi SaS o enotnih osnovah in merilih za izplačila povračil stroškov delavcem, ki so jih imeli v zvezi z opravljanjem del in nalog v SOZD Iskra ter na osnovi družbenega dogovora o skupnih osnovah za povračilo stroškov, so bili stroški za povračilo po podatkih Zavoda za statistiko in Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve za prvo trimesečje leta 1986 naslednji:

1. Povprečno ugotovljeni stroški za dnevnice (stroški za prehrano) (po 5. čl. SaS) znašajo

— cela dnevnic nad 12 ur	3.066 din
— polovična dnevnic od 8 do 12 ur	1.591 din
— znižana dnevnic od 6 do 8 ur	1.156 din

2. Povprečni stroški za prenočišče v hotelu B kategorije (po 6. čl. SaS) znašajo

— po priloženem računu	2.372 din
— brez računa največ 40%	949 din

3. Kilometrina (9. čl. SaS) — pavšalni znesek za prevoženi kilometer z avtomobilom srednjega razreda

— za 15.000 km letno po	45,60 din/km
— za 20.000 km letno po	40,00 din/km
— za 25.000 km letno po	36,60 din/km

4. Stroški za ločeno življenje (14. čl. SaS)

— stroški za stanovanje največ	21.348 din
— stroški za prehrano največ	27.594 din

Programska sveta 3 in 12 pripravljena

Posvet o SMD

elementi in tehnologija za površinsko montažo, ki bo 10. 6. 1986 v PPC Ljubljana, Trg revolucije 3, v okrogli dvorani s pričetkom ob 9. Lepo vabljeni.

Upokojil se je naš sodelavec Janko Unterweger, vodja elektro skupine v vhodni kontroli DO Kibernetika. Janko je eden izmed pionirjev Iskre, saj se je v kranjski Iskri zaposlil že leta 1948. Bil je vesten, priden in spoštovan sodelavec, zato je bilo tudi slovo prisrčno. Sodelavci smo mu zaželeli, da bi ob čim boljšem zdravju pokoj dolgo užival.

Prvo mesto ekipi iz TOZD Orodja

V okviru tekmovanj, ki se bodo v posameznih športnih panogah odvijala na letnih športnih igrah Avtomatike prihodnji mesec v Novem Vinodolskem, je tekmovanje v balinanju že izpeljano.

V torek, 6.t.m. se je na balinišču v Zajčji dobavi pomerilo osem ekip iz TOZD in delovne skupnosti in zasedlo naslednja mesta:

1. TOZD Tovarna orodij
2. TOZD Tovarna elementov za avtomatizacijo
3. TOZD Razvojni inštitut
4. Delovna skupnost za skupne zadeve
5. TOZD Tovarna energetske elektronike
6. TOZD Projektiranje in gradnja sistemov
7. TOZD Tovarna naprav za energetiko in teleinformatiko
8. TOZD Tovarna avtomatskih in varilnih naprav

Za prouvrščeno ekipo so tekmovali: Jože Baloh, Miro Golob, Zvone Predalič in Adam Gajdurovič.

Š. D.

Ob odhodu v pokoj se je od sodelavcev iz TOZD Avtomatske in varilne naprave, delovne organizacije Avtomatika poslovila Marija Resnik. V Iskri je bila zaposlena 25 let in sicer kot delavka v mehanski proizvodnji. Sodelavci so ji zaželeli še mnogo prijetnih uric v krogu najbližjih in jo povabili, naj jih še kdaj obiše.

Večnamenska montažna hišica »Č«

(Nadaljevanje iz št. 42)

V zadnjem nadaljevanju smo izdelali okvire stenskih elementov, ki jih po razporeditvi iz montažnega načrta sestavimo, oz. zmontiramo. Zgoraj elemente povežemo z namestitvijo zgornjega venca 8 x 6 cm, ki je hkrati tudi ležišče stropne, oz. strešne konstrukcije.

Strešna in stropna konstrukcija

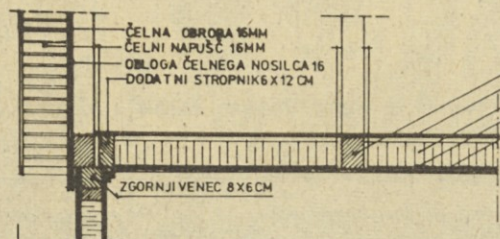
Strešna konstrukcija je sestavljena iz strešnih nosilcev, katerih spodnja pasnica je hkrati konstrukcija stropa. Nosilce izdelamo na istem platoju, kot smo že sestavljali okvire elementov. Osnovno sestavni deli nosilcev so spodnja pasnica, oz. stropnik dimenzij 8 x 12 x 400 cm, zgornje pasnice, oz. špirovci, ki so zaradi asimetričnosti strehe različnih dolžin — daljši je 8 x 12 x 310 cm, krajši pa 8 x 12 x 170 cm. Te tri krake medsebojno prilagodimo (glej prerez nosilca) ter jih z deskami spojimo. Deske 2,4 x 12 cm pribijemo obojestransko, pri krajšem špirovcu pod kotom 45°, pri daljšem pa pod kotom 60°. Daljši špirovec razbrenemino še s pokončnikom dimenzij 4 x 12 cm, ki ga obojstransko pribijemo na špirovec in stropnik. Za žebljanje nosilcev uporabljamo žičnike 80 mm.

Tako izdelane strešne nosilce nato zmontiramo, oz. namestimo na postavljeni skelet, prek zgornjega venca v razmaku 90,5 cm, to je na

stike elementov, oz. čelne (končne) na elemente krajših stranic. Na čelne nosilce, t. j. na prvi in zadnji predhodno pribijemo enostransko opaž, kot zunajo oblogo. Opaž lahko pritrdimo v horizontalni, ali vertikalni smeri. Nosilce nato medsebojno povežemo s strešnimi letvami dim. 6 x 5 cm, ki jih žebljamo na kritino valoviti salonit na razmaku 50 cm, na ostale kritine pa v razmaku, kot ga zahteva strešnik. Strešne letve naj na čelih presegajo cca 40 cm, s tem pa dobimo čelni napušč. Kapne in čelne napušče nato oblečemo s profiliranim opažem ter čelnimi in kapnimi obrobami. Na spodnjo pasnico nosilca, t. j. stropnika, v prostoru pritrdimo profilirani opaž, v kolikor želimo imeti leseni strop, ali pa deske 18 mm enostransko skoblane, na katere pribijemo mavčne plošče, kot podlago za finalno oblogo stropa, t. j. rauhfaser tapeto. Na opaž med stropniki nato položimo PVC folijo, nanjo pa namestimo toplotno izolacijo: tervol 2 x po 5 cm, ki se morata medsebojno prekrivati. Po zgornjem pasu stropnika lahko položimo še deske, (lahko so od opaža betona) tako, da je možno izkoristiti podstrešje za shranjevanje raznega materiala, ali orodja. Seveda pa v ta namen moramo v oblogi opaža pri čelnem nosilcu izrezati vratca in jih izdelati prav tako iz opaža. Dostop pa je po lestvi, ki jo prav tako lahko izdelamo sami.

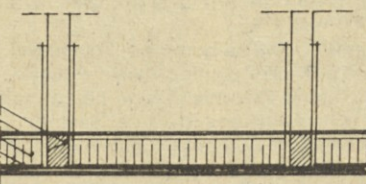
Prišli smo do faze, ko je objekt pokrit. Manjka nam še obloga in izolacija sten, zidanje dimnika, vgraditev oken in vrat ter finalizacija. O tem pa prihodnjič.

MIK

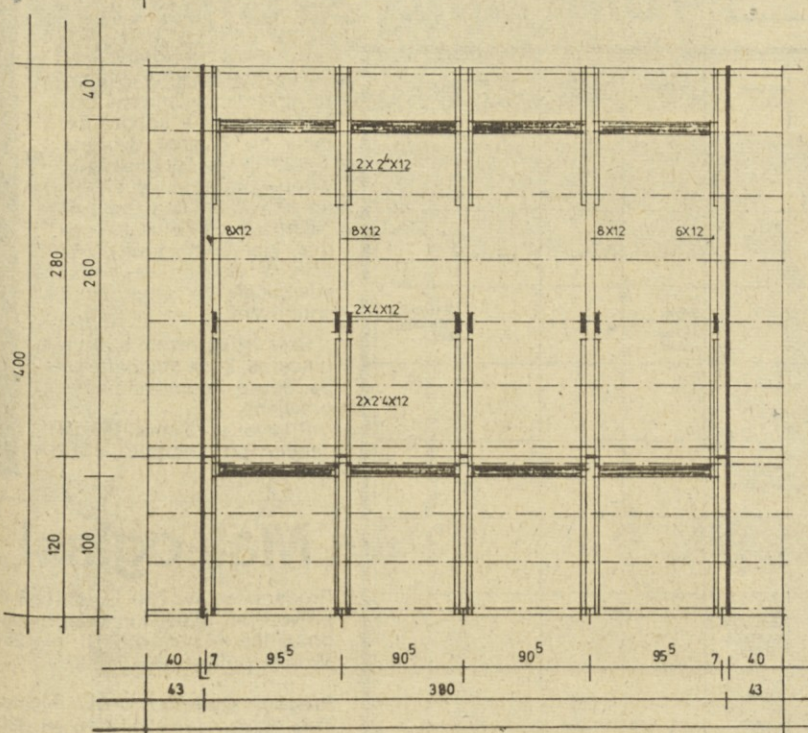

DETAIL STROPA ZOBLO GO OPAŽA

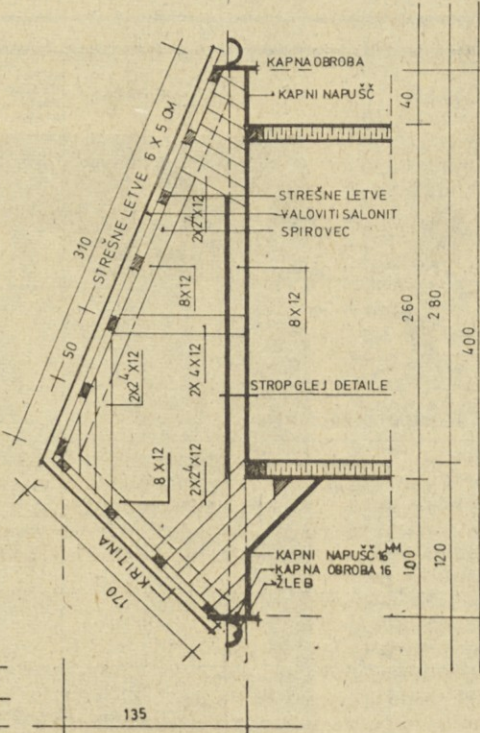
STROPNIK 8 X 12
DESKE 24 MM
TERVOL 2 X 5 CM
PVC FOLIJA
A. OPAŽ 16 MM
B. DESKE 18 MM
GIPS PLOŠČA
TAPETA

DETAIL STROPA Z OBLOGO GIPS PLOŠČ

TLOVIS OSTREŠJA IN STROPA

PREREZ OSTREŠJA IN STROPA

Srednji Velebit

PD Iskra bo organiziralo od 30. maja do 1. junija izlet na srednji Velebit. Gre za nadaljevanje lanskega izleta, saj bomo pot načeljevali tam, kjer smo jo lani končali.

Dobili se bomo v petek, 30. 5. ob 6. pred dvorano Tivoli in se s posebnim avtobusom odpeljali prek Reke, Jurijskega do Zavižana. Od tam se bomo povzpeli na Mali Rajnac (1699m) in se nato vrnili do avtobusa, kjer bomo v lastnih šotorih tudi prenočili. V soboto se bomo povzpeli na naslednje vrhove — Bačič Kuk, Budakovo Brdo, Skorpovac, Melinište in Šatovina. Hoje bo okroglih 12 ur. Prenočili bomo spet v šotorih blizu avtobusa.

V nedeljo se bomo povzpeli še na Kozjak (1629). Po vrnitvi se bomo z avtobusom odpeljali prek V. Alana v Jablanec.

Podrobnejše podatke o izletu lahko dobite pri Bredi Jančar, telefon: 572-331/614.

Planinska sekcija kranjskih DO Iskra

**PLANINSKI
OBVEŠČEVALEC**

Velika Poljana-Storžič

Planinska sekcija DO Iskra Kranj bo priredila v soboto 24. maja izlet iz Trstenika čez Veliko Poljano na Storžič.

Z rednim avtobusom se bomo s kranjske avtobusne postaje odpeljali

ob 6.20 v Trstenik. Od tu se bomo po Dolenčevi poti povzpeli na pašniško planino Veliko Poljano, nadaljevali do planine Javornik in nato po centralnem žlebu na vrh 2132 m visokega Storžiča. Sestopili bomo čez Kališče v Preddvor, od koder vozijo v Kranj redni avtobusi. Skupaj bo hoje okrog 7 ur. Izlet bosta vodila Lojze Zelnik in Jože Trilar.

Prijavite se Volgi Pajk v tajništvo DO ERO, tel.: 2822 do petka 23. maja.

PLANINSKI SREČNO!

— Kongres je uspel! Delegati so bili s hrano in plačo zelo zadovoljni.

Turni smuk za Cmirom

PD Iskra bo organiziralo 24. in 25. maja že 12. Juletov turni smuk za Cmirom. Dobili se bomo v soboto 24. maja ob 7. pred dvorano Tivoli in se s posebnim avtobusom odpeljali v dolino Krme. Od tam bo približno 7 ur hoje do Kredarice, kjer bomo tudi prenočili. V nedeljo se bomo odsmučali za Cmirom v dolino Vrat.

Izlet je ustrezen tudi za planince, ki ne smučajo, so pa dobro kondicijsko pripravljeni.

Prijave sprejema Breda Jančar po telefonu: 572-331/614.

Mali oglasi

Prodajam Zastavo 750, letnik 1983 — prevoženih 18.000 km. Informacije dopoldne tel.: 064-22221, int.: 28-19 in popoldne: 064-28530.

Prodajam izolirano vrtno hišico. Telefon dopoldne 214-211, int. 390 in popoldne 324-931.

				ISKRA	PRVA IZVEDBA PREDSTAVE	MESNA JED	ANDERS ZORN	KMETIJSKO OPRAVILO	KOSMATA ŽIVAL MEDVED	ALFI NIPČ
				ODRGNINA KOŽE						
				RAZDALJA MED SKRAJNIMA TOČKAMA						
				EDVARD GRIEG			RISTO SAVIN			MADŽAR. ŽENSKO IME
				ELEMENT SKOKA			AVTOR ILIAD			
							OVALEN KROŽNIK			
ZDRAVILA V OBLIKI KROGLIC								TV VODITELJ TREFALT		
KDOR DA ZNAK ZA ZACETEK STARTA								DEL PSEVDONIMA PISCA PELINA		
SREDIŠČE MOLDAVIJE ROMUNIJA					TANTAL			REKA V ŠVICI IN FRANC.		

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željeznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.